

که با پنجاهت مذکوره رسیده ام در نالرش بودم مرا کجا طاقت کار و بار دیگر ماند و اما چون ایشان برای سخنان
مذکوره جانکد بسیار نوشته بودند بنا بر آن ضرور فهمید گریه های خاطر خود را که از نظر آن توجیه ریایات و غیره پسند نمود
کز آشته برای پیش خط شما که از همه عزیز ترست با اتفاق دستان صمیمی که مراد از حکیم ابو الفتح است رای عالی باد شانه
بر آن آوردم که بعینش نوز و طرف ناله کوچ فرموده سایر مطالب شما را که در فرمان که صحیح است مطالب غیره سالی
است عطا فرمائید چنانچه تمام حقیقت از خطوط یعنی دستان شما معلوم شد باشد ملتزم است مذکور را و از توجیه ایات
و فرستادن اجبه و مثال نامطوره مراد از فتح صورتی پیدا کند یعنی فتح بوقوع آید با حسن وجه یعنی پیش
از رسیدن ایات عالی در اسبه و مثال آن نظر عیش و عشره مراد از نظر باد شانه است یا شیخ یا فلان باره لو از ام
آشنائی یعنی از باری با که در کارهای شما بنا بر آشنائیهامی شامی کنم خلاص شوم کلیه مالتع و بابای زبانی
چیزی دست و بوی بانی را نیز گویند و منی پر کند نیز و اسخ معروضه نشان شما در نام خود که در شعر باغند آرد
از این نیز واضح گویند در این لفظ شکر است میان عرب و اکر و لغت کند اسی هر شمشیر خیمه یعنی ای فلان که با این
سوی تو گوش ما بر آن که از اندوه فراق و غم مسافرت شما که بجهت نصیب عمل برشت منت نیگویم اما صد مرتبه فراد از این
سالمی کنم و آن است که بعضی مطالب خاطر گیر میکند و از اطلاع ندان آنها بشما خاطر مراد است یا بد و تحقیقت
انجا این مطالب چند وجوه است اول وجه که مراتب لطایف و مندیها رتبه شما یک یک بزرگ تمام نمی آید دوم
وجه آنکه زمانه زنده شدن آگاهی صبح گاهی شام و امروزه فراموشی ماند از نسوم وجه آنکه اگر هزار ترو و کلامش از هزار
یکه از هزار گه با و بلند بیای مرتبه شما می نویسم حیوان من برید عجز من مرا بخوشا مدگونی نسبت میدهند چنانچه
آنکه بسیاری مشاغل کار و بار دنیا که پیش نظر من قرار دارند بلوغ نبوشتن آن چه حجم وجه آنکه انبوهی الهامی و جان
که بنا بر قوت و قات از یاد خدای عزوجل فرست مانع از نوشتن آن ششم اضعاف در شود در بارین
بر وقت نوشتن آن فراد و مانند آنکه از وقت خود را در مواعیتا برای تعظیم حکم این کلام که عمل بر آن فرست که آنکه
کلیه لایتر که چیزیکه یافته نشود کل آنرا که نوشته نشود کل آنرا که نوشته نشود کل آنرا که نوشته نشود
مطالب که بر مراد ایاد در کعبه بانها را بر سیده عبارات نادرست باندازه فرصت وقت آنچه ضرور نوشتی بوی
نوشته از مطالب آن رو دادار تصدیق شما باشد امید که مشاغل نفسانی مراد از مشغولت و سکرات

یا مراد از خدای غریب مشاغل جسمانی مراد از خورد خواب یا مراد از کار و بار دنیا مانع مطالعہ
این مقالات یعنی مقالاتی که در صحت علم آدم مثل سایر کتب و کتب سنجیده و ایام رقت شما و خبر کجاست و شایسته
و مقالاتی لاطایل اشقیاء و تنگناظر خود غالب آن در خواست مرکب برندگان بسببش آید ان الطوار با می مذکور
و لطیفه غیبی و خطاب سخنان موعظ شدن بای در گزارش شما و غیره مقدمات مذکور که ازین محل اول کتابت
بروش آید ایلام که مشاغل مذکور را مانع خواندن مقالات شایسته می نماید اینهمه موانع را مانع آید مطالعه خوانند
منو در تقسیمها یعنی در از نفیسی من شمار در دید اول وقت رجوع کارهای ضروری از خواندن با کمال عبارت
گردد بر این بنده در می سر و لانه سر و یعنی آزار و دل یعنی از اول از حضرت بشر بسیر و لانه یعنی
مخطور دل که مراد از کجوی بی پرواست هر چند یعنی چندانکه در از بزرگی شما یقین است که تمام عبارت
نوشته مراد از خواندن از خواندنش همین بر همین بخوانند شد اما اگر درش در گزارش که بر حلا متصفیا بشیر
ست بجز نیست که شما تمام مضمون نوشته مراد از خواندن یعنی در شورش ام نیز تجربه که مراد از این است
خواندن عبارت با کمال است اگر درش در گزارش برین مانع من بخوانند و خطور در آن اندازد که هرگاه مشتبه کتب
ایده و این عالم از شوق کرده پس چگونه یقین آن بنمایم که او تمام عبارت نوشته مراد از وجود این در از سخن خوانند
اشقیاء بلیدان بدینجهان محمد اول کتاب سینه و چگاه و مجلس نشستن آنچه یعنی مطالب همه را آنچه از مطالب
بر مراد از این است که آنچه جایز القصر بود یعنی از مطالب بقی نوشتن بود اوقات گرامی مراد از اوقات
کتوب نیست این امور مراد از ناخواندن با کمال عبارت مطالب است و مانع این اندیشه مراد از ناخواندن
عبارت مطالب نمی بخشد یعنی زمانه مشایخ شی با لفتح و تا کردن در شکستن لبوا حی امن و استین بار
گردد آید و دوم در برادر بر اعمال فرس معنی بیان آید معنی ثانی است لیاقت یعنی زیرکی و هر چه
و چرب و ساریان شترمان آنچه یعنی از مطالب همه را یعنی آنچه از مطالب مراد از این است که آنچه
جایز القصر بود یعنی آنچه از مطالب بقی نوشتن بود اوقات گرامی مراد از اوقات کتب نیست
این امور مراد از ناخواندن با کمال عبارت مطالب است و مانع این اندیشه مراد از ناخواندن
توهم مضمون مطالب نیست این مانع چگونگی مراد از ناخواندن عبارت مطالب نیست نمی بخشد

یعنی زمانه نماید یعنی استعدا بنا بر آن است یعنی بسبب بیازی کلام و از خطر انداختن زمانه از آن
خواندن با کمال عبارت مطالب عالی و نامحترمانه از حوصله شما از خواندن تا خواندن منجم است که دست و پا را از نو
مطالب که تازه است و عبارتی طلبی در ملاقات شما هرگاه جامع انصافین برود و تا درین صورت اندک
قاصد و نامه که یکی ازینها قابل گزارش است از محبت مطالب اردشیر از گشتن از اینجا که گزینان زیاد
خود اظهار روی خود را پیش آن بیدار نماید و خاطر را از هیچ و تا پیشانیها که از جانب شما از حوصله برداشته
آن گزار در بر ما ندی باطن خود در نیات بودم که درین اثنا بعضی نکلا کنند و غیره منی بر فتح شما دیده است
صحت صورت شما گشت غرض کلام بر آنکه هرگاه که قصد عی استعدا صحبت فیض بخش شما در ضمیر من گشت
همان وقت مردم فتح شمارید گویا اشجار و عای من از درگاه مجیب دعوات با راجابت آیت علی الرضی و
یعنی برخلاف خواهش زانیان که مراد از امیران غیرت خالص بزرگوار مراد از کتابات البیت
زین گونه مستمند یعنی کشته و گرنجیه و قید دولت الما هم در یعنی دولت در بان سواره تو با در
یا روغار یعنی اقبال باور کارهای تو با در این نوید مراد از فتح است قوادی قواد الضیم ملکم یلگا
للسبجیت و تمیما للمسرة تمام نمودن بحبت و تمام کردن بر است این ابشارت مراد از
در فتح است که در بعضی مکالمی بود هری کشته و خیره یار بان سید مبدل بدل کرده شده از المسم
زنگ بود یعنی از الم دوری نامر انجالی هم شما در رنگ بود یعنی انتظار رسید شتم که کی فتح خواهد شد
و ان شد یعنی آن ابام پایان رسید که گفتمی از در و در و زنگار یعنی در و دیوار که بنا بر سر
معم و کشید الم دور و چشمه شامات حداد و شنید مقالات لطایل با شقا با ام ما از ما سلفی روز بخاک
سیداد در تیغ خورشید که ذات خورشید است سعادت و نحو است هر فرد از مقامات
باعث بار نحو است ایام برای گشتن با تیغ نبرد داشته بود آن دل سینه آن دل که به
نامر انجالی هم حالات مذکوره در دست غم دالم گرفتار بود و آتش از سر
انجام شدن هم همچونای بخوشی و خورس آواز بر آورد و مشرب است
که ناسه را بوقت شاد سها سها آواز نر

باز گویند یعنی کشاده کرد ای دل من که از ما سرانجامی صم چو منچه در مان لبته و با سگر بران غصه گویند
 خاستان غم عالم از دست معاندان نشسته بچکر خورون بخرن آهشایدن وقت خود را بسیر میر نهان
 هم چو گلزار وقت بهار از قطار بر فضل بان بر پر و کار و از آبت لال جوی فضال آفریدگار لبه دمان سرشاک
 کرده در بختی خوری کا سگار گشته رو بگفتگی در دوخته بیرون کشیده ناسی مع باشد که سطر بان نوازند و نام
 سازیت معرود یعنی بوق بختی گلوی شیخ سعدیه است معی فرماید سه نهاده پر خنگ نامی خویل
 پسر خگی وای آورده پیش به شاعر دیگر گفته سه بغر دیوس منباید نای + تو گوئی که عالم بر آید ز جای
 یازده معنی دارد از اتفاقات آنکه بحباب بحد تیر عدد آن ده است معنی کشاده که شوده معنی خدارا گویند
 نام جانوری شکاری معرود بازده این گویند شل شطرنج باز و قمار باز و معنی بازی مامول امید
 بفتح تجنده جو آمد رسول پرسیده شده معماران پیوسته و با یکدیگر قرین کرده شد معمران پیوسته
 مال بفتح میم و بهره محدود مانده گشتن میباشند بر آکاری مجمع و آخر کار و بفتح بید خواسته یعنی سپهر
 و شخصی بسیار مال دار را هم گویند و مال اگر مال میگویند برین سبب که طبع سلیم لبو آن مال شود و معنی امید
 فتح کشادن نیز با حرکت زیر و آب در آن روی زمین بود نظر بالسطح صلحا او قدر آتش فرط پیشه است
 و شتافتن بر کسی از پیش شدن تقصیر کردن الامر سابقا و در گشتن بر کار پیش دستی کردن عطف
 مهربانی و گناه کردن و تا کردن گردیدن یک شدن گوشه صنامه الدر علی لاغات و ال در و
 حکایت اروالدیقالی و از اتفاقات در بنجا که و کیفا چون چگونه باب در و ازه و باب کتاب پدر معنی
 حق نیز آمده انصرام کبیر سزیه و یاد برید شدن و تمام گشتن و تمام کردن مال بعد بهره اطل بفتح امید
 گشته بسیار و جید گفت بخت کبری بزرگ کافه گروه فرخورد الفتح لایق و زیبا کفیف کیف الفتح
 چون و چگونه محفل تسبیح جمع شدن موم و شکار و کلیه ذنبیل و حاصل کننده مقصد مقصود و این معنی
 ناز کننده بزرگ تعیین نشسته فرزند محترمی بالضم در گیرنده و چیده و چیده مهمضم بکم و کسر سوم
 در سحت و دشواری و ضرورت مایه و خوان آریسته و آرد و یک کار از اسیده گویند و نیز مجلس تمام خوان
 به معنی باشد مقصد کم شده جستن و مستعمل و غم خواری و در جستن خاصا بقید کننده صمیمه سطر و فر

جشن بالفتح خوشی و کامرانی بتازیش سعید خوانند سوا سبب بخشش کنند فاختر خضر کتبه و صمیم
خوردند یعنی این هم نفع و ابایم شده و مقصود تر و ضرور فالاهم ضرور تر و قریب تر و شاد و شاد و شاد
شود که اول پادشاهان بفرمان روشن حکیم فراید بعد ملاحظه تصدین حکم شود که نشانیهای خود موافق مرتبه
مناظر بران فرمان کنند بعد از آن باز از نظر پادشاه گزینند بعد حکم شود که ذواته نماید پس در نیصوت
در آن شدن قلمی باید تملطف نشان ثانی یعنی فرمان حال این مشاغل مراد از نوز و معتقدیم
رسوم و عادات غیره تا الی آخر فخر و آمال اشیان یعنی عالیان نقایض جمع نقص بصیرت کلمه
کردن و کم شدن کلمه او تعدی لازم آمده محاسن نیکویی و پیش مردم معایب و عیب حاضر بوده
یعنی خردار و خبر گیران بوده اند ختمه یعنی نظر یکدیگر یعنی بر عیوب است و عیوب خود حاضر شده یعنی
شده اینجالت یعنی عیب بد یعنی دوست دارد یعنی شما منقصت یعنی مگر این گویند یعنی شما
گویند نما از عیب یعنی از عیب است بلکه آن عیب نسبت بیکدیگر دهند برای انفع خود چنانچه پیشتر
سیکوی چهار تا و نشانی و اتفاق نادانگی میان نیک بد تمیز دارد که نیک است بد کدام اتفاق
انکه از وی دشمنی کردار بخواهد که خان طوری بلا عیبی گرفتار باشد نقصان صاحب بدست دارد از
تا و نشانی و اتفاق و نشانی آنکه مردم همیشه عیب کسی نگرند خواه دیگر از او بهتر و اندک اتفاق اینها
سین که مباد از گفتن سخن صاحب بر بجز در جمع کار فرماست شاید در کار یاد دارد و در شرح انداز
سجل بکسر کتاب قبل صحیفه که در آن کتاب بود و معنی حکم نامه پیاپی حکم و حکم قاضی و در آن فتنه
و مانند آن صحیفه بفتح و تشدید یا حضرت و عادت از راه دور کردن استمال مبالغه کردن در کاری و
و کشیدن جد کردن تاویل گردانیدن کلام از ظاهر بسوی جہتی که احتمال آن دروغی است چیزی در
انجام آن امور چون دل فطنت کبیر بزرگی و تیزی خاطر و دانستن حضرت بکسر نمودن و دانستن و آزار
و بر گردیدن و دل کبیر اول فتح دوم جمع دولت و بصیرت اول فتح دوم دست حرف نفع عین
و کسب آن بر اعیان و حرف بجز چنانچه اب است تا آخر و معنی نوع و روح مجرد و بصیرت پندار
که بندش میرون خوانند فکیف طایفه نادرست چند یعنی اگر چه تمام خوش مدگویند دوست نما

هستند اما از قبیل آنها طایفه چند برتر است و آن طایفه است که از ظاهر کردن عین فایده نفع که از
صاحبها میگردد اندیشه می کنند که سبب از آن نقصان آید و در بدو میاز جزو تنبیه کند و در اصل فایده نفع
و تنبیه کنانیدن بست حق بر حق است و آن اخذ الوتیه است که شیوه می عند الامیر الفقیه است
بر بست نزدیک می غرض اول امیر ایشان شکست و فقیر با عجز و مسکنت پس در صورت مذکوره که ملاحظه نشود
فایده و مخاطره بر بست آن خوشامد گویان عیبها و ناپسندیا بعضی امرایان را که مراد از لذات دنیا است
مثل ظلم و تعدی ناحق و بجا نیدن و گریه و غرق شدن در لذات ظاهری مثل یاوسکرات و سرود که فستق
اماره ایشان هرگز از اختیار کردن لطمه آوردن این کردار می بد زبان و نقصان نبرد و خوشامد گویان بد کردار
ایشان از بزرگ اعمال ایشان پیش ایشان شمار کنند و خوشامد که نزد ایشان از عهد گذشته است خصوص نزد
بعضی امرایان که خوشامد و لایه بسیار لذت و دوست دارند چنانکه و قبیله ستودگی افعال بر خود از خوشامد
گویان میشود از زبان دل خوش شده خوشامد گوی خود را دوست حقیقی خود بدیل فدوی خود می نامند تا
شده در اندک مدت مکافات کردارهای بد خود بجای میبرند که در گوناگون بلاها گرفتار آمده از
راهنمای متابعانیت شیوه اعاذنا اللہ تعالی یعنی پناه بدهد اللہ تعالی از آن کردارهای
و از شامت آن کردارها از شنیدن خوشامد الذالاشیا لذتیرین جزو طایفه مرحوم
مراد از باب اول در عباد و اخوان مان خوشامد شنو است حسر الدنیا و الآخرة زبان دنیا و آخرت
مرحوم بالفیج کشته شده و تمام داده و حقیقت نیجالت یعنی حقیقت مذمت و بلا گرفتار شدن
و غیره مذکوره لطیف بعد لطفین پشت پشت ای از ابتدا ای آدم علیه السلام تا ایام حال مشهور شدن
اقتصاد طلب کردن و خواستن آنها پیرو کردن آنها طلب کردن در ایل بعضی از
جمع بریل نفع بوزال معجزه زایه و ناکس و سار جمع ریس یعنی هترو سردار قوم مشهور و گوی
داده شده و در عرفه صفا کبیر گوش کردن به شیوه شنیدن استماع و سماع شنیدن گوش فرا
دهستن و میوشنیدن شنو شنیدن و گوش داشتن و او را سرود و در شنیدن دادن نشانی پیدا کردن از خود
پس اگر در معنی نفع بیم سکون با و کسوزن نه بر آورده شده و دست کرده شد کمسن جایی

ممکن نیست و نه در ممکن شونده بهم گونده مطارحات خود را می التماس حسین و طلبد استن تقویم
 حساب بحیالہ سبحان ہر سا تقویم دیگر میشود کہ تقویم پر بنیہ کار نیاید و در فرہنگ علمی نیک بے تقویم
 یعنی صورت متک بقولہ تعالی فی حسن تقویم درست کردن پیرہ سال گزشتہ و بعضی رست کردن
 قیمت کردن چیز پارہ بنیہ بعضی از ان سال گزشتہ و روز گزشتہ و نیز بعضی کہنہ آید حاصل احوال
 شدہ طایفہ موجودہ میشود یعنی طایفہ موجودہ از ان وقت یعنی وقت محالست صورت صغای
 یعنی سبب و و حالت مراد از شنوایدن شنودن منشا ان ضمیر ان شنوایدن شنودن بر
 اید یعنی دستور میبود یعنی سن ازین سعادت یعنی محالست صورت با وجود این یعنی کہ
 علو ست نمایند یعنی طالعہ عمر اگر تدارک باز دست آورده در یافتن شین جمع سن بالکثر
 مردم سن علم نوک آن سن کہ مستوح و ندان آن کلید و ندان شہور جمع شہزادہ بلال و بعضی آبادی
 کہ از امر گویند فارسیست بنا بر ان فقار الاثار ملک الطایفہ العلو تہ و ابتعا
 لم رضا تم سبب پرو کردن برای دشمن آن طایفہ علیہ و برای آید و نمودن خواہشہای ایشان یعنی
 برای این سلوک ہر وقت کہ باشا ملاقی شدہ ام از ان وقت نیک شما از طلبیدن آن گروہ موجود
 مذکورہ مراد از ای آن عیبہا شنوایدن نیز از شما شنیدہ است ہر چند این و حالت یعنی اگر شنوایدن
 و شنیدن عیبہا را فعان کا حقہ بیان نیاید ہست چون منشا یعنی نشای شنوایدن و شنیدن افعال
 و سبب طایفہ موجودہ و نیز ای حسین از ان افعال روزی تباک و محبت و نیکوایی یکدیگر بود نہایت خوش
 بودم ازین سعادت یعنی الحال کہ شنوایدن شنیدن عیبہا طایفہ موجودہ سبب وقت بیان
 یعنی آید چنان میجو اہم و ہید و ارم کہ شما ہم چنین خوانند کہ این طریقیہ شنوایدن و شنیدن از جانبین
 از خطوطا کہ از بزرگ اہ ادر اہ بزرگ تر یا یکدیگر کلام کردست و ان باشد اما بتر اہ کہ یک سخن از
 خوشا و خود آریہا چنانچہ رسم عادت انہای وزگارست در ان خطوط بنوشتن در نیاید بنا بر ان
 میجو ہست یعنی برای این کہ در نوشتن خطوط دقیقہ از خوشا بد و مطارحانہا شدہ میجو اہم کہ درین
 شوق او الاصلی چند از حقیقت حکمت خلق کہ بانفاق از با یامل و نخل خلق از ہر علمہا بزرگ تر

دور اصل مقصود و مطلوب از خواندن تمام علمهای دیگر نزد حکما برای تحصیل نمودن علم خلق است و از اینها که
 زمان با عجب آید که با وجود اینی که علم خلق نزد این زمان خلاصه تمام علمهاست و زمانیان حال این علم را
 از نظر انداخته اند و برود آن دست و قلم برشته تا نیا التماس مینمایند یعنی نوشتن حقیقت پر
 علم اخلاق منظر نوشتن آن در این زمان از شما سپردم که بنظر دور بین خود ببینید که این مطالب علیه را
 که مراد از علم اخلاق است و حال آنکه برای تحصیل این علم از باب بل و تحلیل زمان قدیم اتفاق دارند و زمان
 حال و آن زمان را نیز بنظر حقیقت و الواقع حقیقت اصل از منظر نوشتن بزرگان قدیم در زمانیان حال
 شما چگونه حکم و برای پیش نظر و قلیق شناس خاطر شما متبلسا می رود و نیز التماس مینمایم که اگر این
 معلوم شما شود که قول ما درست شود و درست و زمانیان حال که برخلاف قول قدما سلوک میکند پس در این
 نیز از شما التماس مینمایم که با اتفاق وقت که از عمر گذشته که حکم تقویم با پینه دارد و از هیچ حال نباید بنظر دقیق
 خود ملاحظه کنند که در ایام گذشته بر حکم علم اخلاق چند عمل کرده اند و چند کرده اند همیشه که بید و آب قضیب
 گویند چک و چاه اندک آب آب یعنی و آنکه بر باید سپردن مقدار تخم مورچه مانند گی که مانع باشد از بر آمدن تک
 در یافت و پاک کردن ماضی چیزی که کوشش مستعد در شوا کرده شده که بعد در شوا شدن شش
 بعضی باشد و این لفظ طینی است بعضی لایق نیز عفت خواب و فراموشی و بار خواری محصو شمرده شده
 میسر نیز گفته حریق سوزاننده و سوزنده و چیز سوخته و آتش زبانه گفته حوصله علف آن
 و حقیقت آن شش مرغ و شش یا نه و هست بوی مرغ قبیح یکم بوم ابتدا از سودن در بلا افتادن این سوال
 از مرن در بلا افتادن نماند می کردن مطاعن طعنه زدن و طعنه زده شده طعنه عیب کردن و گفتن و نیز در
 و نیز در لیا که سرچشم بچیل و ناکس الناس علی اربعه اصناف هم الکیریم بعضی لایق
 یعنی که شخصی است که بگیری صفا کند و خود بخورد استخی بعضی و یا کل شی شخصی است که هم خود خورد و هم بگیری
 اخیل لایق و یا کل شی شخصی است که بگیری نبرد و خود خورد و کسب شخصی است که هم بگیری و هم خود
 لقمه جدا کردن در سردادن کرنا که از بنا خوشی جبر استیم بر کاری دشمن معنوی یعنی
 قصد شود و لفظ غیران بجای خواستن و ترجیح مراد معانی جمع کسان کسان یعنی بزور و تعدی

آنکه در شکستن چوب و فرغ در راه است و نمودن و تا کردن و چیزیکه بخوارش بود اتفاق خیال در جمع شدن دیگر
 چیز و چیزیکه ناگاه بود اتفاقا یک مسلک کرده کشیده طبیعت لباس کرده یعنی پوشیده جلالت
 بفتح بزرگ مظهر سلک و این مرادید و سلک سخن خوش و نمودن و نمودن بسته و او هم بود و تمام کسب نمودن
 و کشیدن در است شدن و بچشم شدن کار و او هم در سخن یافته شدن است شدن کار و سلک شدن
 بجای کسب شدن یعنی بادشا و از انجمله سرای بادشاهی سبک بفتح صوت و شکل چهره وی گویند و
 نیز چنانچه گویند پری سبک یعنی بر چهره نیر که صفت پیکر پری همین از حق چهره کرده اند و دیگر اندام آنها مرغ نیست
 صغیر صباد و غنیمت و غیره برای همه خورد و قیل از باب کرم یعنی خورد شدن جمع آن صغایر تدبیر صلاح
 اندیشیدن و تصرف کردن و حدیث و رویت کردن از کسی اندیشه کردن رعایت کار پذیرد و پذیرد برای
 پیش کسی منت و امر وی قبول کردن و اگر گذر آید بهت متعلق از خیره چنگ زنده اجتماع سبک فرام آید
 و گرد آمدن عالم بکلام و بفتح لام جهان اعمال بفتح جمع عمل کار نمودن و کار آوردن کار بستن عمل نتوان
 کار بستن و کار نمودن بر کار خود کرده حکم باضم فرمودن و حکم کردن میان کسی فرمودن و بفتح بستن
 و میانجی کننده نیز گفته نیک از بد و بکسر و فتح کاف حکمتی برای عقل و خرد و ملوک بند را گویند
 کبیر بر شده و بزرگ شده و بزرگ طبیعی چیزیکه بنسبیت باشد حیوانی جاندار قوی بضم کاف
 و لطف مقصود بصوت یا جمع قوت بضم ر و زی قدر حاجت در و علف حوش و توانائی و طعام
 قوای طبیعی قوتهای خوردن و آشامیدن قوای حیوانی یعنی قوتهای شهوت و غضب و است
 بدین عدالت برابر و او است که اشجان منبج راه پیدا کرد و پیدا شد و راه روشن استقامت کبیر
 شدن در است با تادین و ایمان طلب همیشه کردن عاقبت برقع کردن خدا تعالی از علقها و جوتها
 سلامتی از اتفاق خواهند طلب کنند و ثوق از مردم و تور و مرغ و با طعام مردم و در از موسی خوانند بفتح
 آیدگان بقیت زانیان که پیششان خواندن این علم عمل بر آن منوحست و جویان این علم نیدان
 رابطه معنوی منگوار و یعنی اگر چه نانوشتن از آن علم بسبب پیش آمدن حالات مذکور به نوشتن
 مطابق قواعد است اما محبت شما که بر من چاپخانه است برابر نوشتن با پی بر جاد نوشتن نیست

بنده خود را شاق بر نفسش آن بسکند بنا بر آن ضرور کرنا و جبر خود را جای طعنه و تان ساختن
 مخصوصه از آن علم که از روی اقصین یاریا باشد شما و زبان بر این چنینید و گردن نهستند بصدق این کلام
 که خدا با صفا و بی کد بگیرد آنچه صفاست و بگزار آنچه کد است بشما نیوسیم بر باطن حقیقت که شش یعنی
 بر باطن شما که باین صفتها صوفیست پوشیده نخواهد ماند که حق سبحانه و تعالی قیام ثبوت هر چیزی بر یک چیز
 بنا و است که کار و بار آن هر چیزی بی آن که پس نیز کمال هر آنچه نمیشود از آنجا مابایدی کار و بار بانی آدم
 که آنرا با عالم صغیر نسبت دادند بکار گزار بی نفس ناطقه است و در او حکام بر پریدن عالم کبیر که مراد از عالم کوچک
 یا مراد از معرفت حق بر حق جل شانهد است نفس ناطقه که حساب برای تدبیر است متعلق است پس در نصیبت بر
 ارباب نشناخت است که اگر دستور العمل نفس ناطقه قوی طبعی که در دل که مراد از خود در آشنایی است و قوی
 حیوانی را در عمل که مراد از خود است و غصبت چنانچه این امور است هم از نگاهندگان نفس اند و این دنیا در ملکات نفس
 زوال نقصان پیدا کند بدست باشد و از دنیا دوری در حکام آن دستور العمل تفاوت نهند تا احوال تن از ناز و
 روز و معرفت و صفت و جبر کار نامی نیاید سبک بگذرد اگر خلاف حکام آن کند صحت عاقبت از این
 زایل گردد و در آن مانع است آدم شود همچنین با ملک مملکتی یعنی چنانچه نفس با شاه و پادشاه است
 همچنان که میان عالم و عالمیان با شاه و امر است پس اگر با شاه و امرانند نفس از روی انانی بزرگی بکار آمد
 که برای تشخیر قلوب است آدم دستور العمل خداوندی است محلی و موصوفه گشته از راه انصاف که در آن نفس
 برادر باشد توجه بلیس انجام و احوال عالمیان که در نصیبت همه عالم و عالمیان دیده شوند و اگر خلاف
 احکام حکام اخلاق عمل نماید برود بنیان و شست و در سر زمین بجز فرد آورده و عاخر تر از دیگر زبان
 کرد و معلوم شود که خانخانان با هم همان که در فتح با او شریک بودند تا هموار بود و بشد پیش منصبی عساکر
 با و شاه بی در حق دیگری از هم زبان بخواند بر آن شیخ بر مزوایا بطریق و غلط با و نیوسید چنانچه عبارت
 آئینه مثل تغافل و بردبار از منزلت و تفصیلات امر آن بود یعنی سید هر نفوذ با بعد از جبر بعد از شاه
 بگیرم عاقل از نقصان بعد از آن و یعنی قیاد از شوکت شان سچو بگیرد زانسان عاجز شدن عهد مجلسین الطوار
 یعنی نیک طوار از طورهای تشخیر نمودن قلوب بر نام و شوا و ایام که از عمل نمودن بر آن با و شاهی سعادت با

دلی زوال گردید و بیخ چیز است اول است که از اندک و بیش و از لزل و اشرف صبور عالمیان آگاه باشد و
 موافق النسایب اعمال آنها نظر و نوازش باید فرمود و وسیله تفات یعنی باطن مردم معتبر حد کس را
 از جاسوسان حاضر کردی که نیا باشد یعنی کی از خدمت جاسوسی بگری اطلاع داشته باشد که اینم سخته
 جاسوسی مظلوم است همه گیر افتناستند یعنی با وجود محبت و شنائی داشته باشند تا یکی از احوال خدمت گیر
 خیر و نیشند که مبادا بایکدی گرفتار شود بر کسی بتیان نیند از ولایت و شهر خبر دار بود یعنی از نیک
 و ماند بود کانی لایت و شهر و وسیله جاسوسان خبر گیران باشند و صدق چهار و کذب نرا یعنی از خبر
 نیک بد جاسوسان عقل خود در یافت کند که خبر دادن ایشان نزد یک صدق گمان می افتد یا کذب و هم تعاقلی
 یعنی درنگ تحمل کردن جزا و کافا تقصیر مردم و اگر تحمل کردن نتواند باید که بر عقلی صاحب تقصیر حمل کند که این
 تقصیرات از بسبب ایشی برزده و از همین ظلم بر آن چشم نیکن در تنبیه نماید غرض که بخشیدن تقصیرات مردم را
 فرض داند سوم از بزرگی شان شوکت ظالم و از قربت ظالم که با خود داشته باشد منظور داشته در مظلوم از
 گیرد و مطابق ظلم بر مظلوم باو تنبیه نماید چهارم جو امر ولایت و آن است که دنیا را دشمن خود اندازد بسبب آنچه
 مانع راه دین حدیث رسول مقبول و صلی الله علیه و سلم و زبونی و ناپایداری او را بر خوانان بان ظلم سازد
 به چشم راه انصاف یعنی انصاف کند و ترک تعصب بدو ترک تعصب است که گروهی بر خلاف مذہب باشد سو
 او کم در کس و دشمنی نه بنید و از روی علم و لطف از مذہب خود پیش او ظاهر کند و همچنین از مذہب او سیر
 بهر حال خلاف مذہب او راه وسطه دشمنی خود در حق او سازد و موال او را از استعدادین نگاهدارد و عزیزان
 دینی بتها و چیزی دست و غلبه کنند حکمت عملی است در مصالح و حرکات را دمی فعال صنایعی نوعی
 ملت با دل مکتولام شده و مفتح یعنی گروه افادت فایده دادن خرف فتنین مسکون فاسقان
 خلال میان آنچه از میان ندان برون آید اتحاد تحف و ادان و ستادان و است تبا شدن یعنی
 همه سنگ پایت فرومایه شدن ناکر شدن مطارحات با یکدیگر سخن کردن صدقا بفتح زده و سیر
 جمع صدیق و صادق و صوفی و سب و کبر و صاوت گویند که بیایست که بیایست گو باشد و قول و جمل
 عمل باشد صدیق که بزرگ ناخوش منصف نگ کرده شده انصاف نامان و در چیزها لای بیفتد لای

دو الف مرادید سودی او گشته منصرف ز رانده بهدم بار بخت و افاق متاومی از
شوره فقدان یافتن امام یفیع نون خلق عالم طاری پیش آید و در رانده طلوع کند کسان
از شهری ملا یکسر چیزی از پیش خود نشستن و نشستن فرمودن شهاب نماک کننده آنگاه که با نفع کردن
طبعی خیر که طبیعت باشد قدره بالضم توانائی و تواناشدن نقاد و الفتح و التشریح
تا قدر شد طاقت توانائی غلیل بفتح غین میسر شده شدن و تشنگی نادان کشیدن و بهوش
مرات سیال و هوا غلیل بفتح مین ببار و مرین اعراض کسیر و گردانیدن و بفتح همزه جمع عرض
ضد جبر و معنی استغنیز آده مستودعات چیز بودیت فرا داده شده مستودعات دشته شده منهای
و مانند گان خیر اس بفتح مشر و بایت از باس فتح معنی نهتری کردن معنی سر ریش سردار قوم و مشر
استظهار کسیر سزه و تالیاری خواستن کسی بر کردن و طلب شتی کردن طاهر کردن قوت کردن
خرید کردن از دیاد افزون استطاعت توانائی و قدرت طبع بفتح کیم سکون دوم شد و حر
و هر کردن دم زدن بر سکه و شمشیر زدن آوده کابل آشکارا و گافتن و تحقیق چرک و زنگار گرفته
و کسیر کیم و سکون دوم جوی روانه منبج بفتح راه روشن و فراخ و راه آسناج شده منبج راه آ
ملا ظاهر و آشکارا و آوزگار و شیطان گروه ملا بالفتح و کسر صحر او آشکارا و بالفتح و کسر صحر او
و پر شده از چیز و بفتح کرده مردم بزرگ خلق و غوی محاربا جمع عربتین خشکین شدن و بفتح
سکون یای کا زار مشتری خریدار و نام به مشا به مین تهر و آمد و شد کننده و جوی
کرده و مقصر گزینان مجرم گناهکار موش بستر گزیده حضرت بفتح گزند ملا کیم لایق نعره آواز
خیر مرگ داده شده بنید بفتح اندک نشاط غوشی ناقص کم نحو راه او سخن نسبت و آسان
را گوید و صطلح سستی و ساوس جمع و سوس معنی بود شیطان اندیشه بد و آواز پروانه و
و کسیر بی و نا عداوت دل انداختن هو آسین هو آسین با و تصه آرزو و کسرت دل بودستی
که از زمین بر آید و بفتح تا و الف میاں آسمان زمین و در جقیل و اب و موسوم و باغ کرده و نشان آرزو
شده نام نهاده و محبت سگد مرثا مرعت کاهشت مزاحمت مزاحمت مزاحمت مزاحمت مزاحمت

و شنی و خلاف کردن مرهم در وی نرم که بجا احت میزند و آن روغن کبچر است که در آن موسم در آن
 سوره دوید میگرداند اخته پزند و مرهم خسته بند یعنی بند که برشته بندند مشتمل به بالضم پوشیده و پشمیری مانند
 کرده شده و نسوم کسور و پشمیری مانند کفنده اسپا یکسره مانند شوق و نفتح مانند شبیه بالضم پوشیده
 و تخمین مهره سایه که هندش پت گویند آویره آویره استیزه بزمی گوشواره ملازمت با کسی پشمیری
 پیوستن مو صامت با کسی پیوستن شکیب با کسی مگر صبر قدره توانائی در رسم کیست جمع در مردم
 بهوش و چیده پریشان در رسم معروف صد و تخمین نزدیک و ساختگی لایعنی سخن بپوش
 و جاسر کوتاه که در وین پوشند و به دوزخ قصه با کسر و تشدید امر حال سخن که در دل باشد اظهار آن
 حکایت در از و خیار مشن بیان استقامت باریا شمس نفتح و تشدید بوی موشی اندکی و اندک که یکم در
 دوم چیزی که بر جغرات و شیر اشید بندش مالائی مانند تباعض همه گیر از شمن و شستن لقا و نفتح اول
 و گزشتن تریز جای رفتن نام و زمان و قاذ و قود و سوشن بالضم و بالفتح نیز کلال مانگی که در
 دل یعنی چو لیری چو قوت و چو دست طرفه بالضم خبری بود که بچشم غوش آید و منعی عیب کیا است
 دانش مثنی جاسوس باز داشت شهادت گواهی ز عظم نفتح بنداشت باطل سلیم نفتح دست
 دستا در سیده گزیده یار و دست صد گفته تیزی سر حلقه یعنی سردار قوم نجیب حلقه مجلس که دور
 باشند حلقه زر و حلقه زلف سدا و بالفتح دستی در کار دستی و گفتار و دست شدن تحفه نو با دهی
 پیشش رنگند و را بگز راه را بگز با کاف فایسی ای بگذر و نیزه امر راه گزشتن فاعل کله بالکسر کاست
 و بالضم موی و قیل با کاف تازی کله بالضم و التخصیف یک دوک بسیار بالفتح و تشدید در سه و سوز و
 شکوه کبر کله و کله کردن و بضم و با و او فارسی بکل با قوت و مهابت بزرگ عظیمت و ترس و مهبت نیز کبر
 و خورد و محله و بعضی نفتح یکم سکون و بعضی و خورد گفته املا ز شستن از یلقین غیر از ازاوال نویسان
 غیر از یلقین اقل از کله اخض خاص جمله تشدید بزرگ اجلا تشدید لام و دو ان الیغ قوت
 و توانا و رسانیدن سخن بحد تقریر قرار دادن و بقرار باز برون و انداز و کردن اندازه خبری نگارنده
 و نوشتن و آفریدن و واجب کردن تذکره با یکد گیر یاد کردن تذکره نوشتن بوقلمون نام تمام

رنگ بزرگ بوقلمون بیابانی می باشد یعنی جاسه که مردم بزرگی نماید و کنسی که مردم بزرگی بر آید بوقلمون گویند
 بوقلمون جاسه که مردم با قدم هر ساعت بشعاع آفتاب یکی دیگر ظاهر نماید پاداش سگافات یکی
 یعنی جزای نیک بود در جمع در بالضم و ای مشدود و در آید دره صمیمه و صمیم سطر شدن سطر سوم
 جمع سهم یعنی تیز در فکر یعنی ترس است ملاطمت ملاطمت ملاطمت در بجزری چاری مقوله
 گفتار و زبان متوجیه حیرت ز و اهر روشن غم رفتن و شنائی و بضم سپید بیابانی و اوایل ماه
 و بزرگوار تر بیا و آمرزنده قدر بختین اندازه هر چیز در آن که تضاد قدر گویند و کبیر و سکون ال معجز
 و یک بدق بختین آماج و نشانه تیز و هر چیز عرض مریض مردم بار و محب موافق در حال و دعوی که هر
 دم بر آید در چون دم بگیرند هر دو برای کشیدن یعنی دوم در حال از آب بر آید تا هلاک گردد و مستعالی
 بلند و بزرگوار شوند و آینه ز نیکه پاک شود از حیض و نفاس او ای سیراب گردیدن محاسبات با یک
 حساب کردن مسافت دور راه ارم بکسوخ شد و نام جای پدر عاده و قبال شهر ایشان ارسام
 نقش و التیام بوسه دادن انصرام انقطاع و استقص و قطع الهام القار الخیر فی القلب بطریق انصرام
 ریخته شدن آب اشک افصح زشت از مختار کوه افراد و معنی خود یعنی اخلاق خوشخوی و شکر
 تحصیل حاصل کردن جدا کردن شست پریشانی و پر آکندی تو مع در میان دوست کرد و دوست
 و با بختید شدن و بر خوردن و تمت خوردن بار یک مین کتیه مین عیب مین و انا خرد و ان عیب
 و بار یک ان نکته و ان خرد و بالضم رنده هر چیز دکنه بود و عیب گناه حسن و خاشاک و معنی شراره نام یک شکر
 از بجا است یک شک تاثیر اثر نشان بادن چیزی از کردن نشان در گردن تیره با بای فارسی
 بجه معنی خوش خورد مسات که نشانهها جمع سمت و نفع شین علامت سمت راه نشان قصد
 نشان کردن و ان کردن سلاک شته سوزن مر و در بد رشته و نفع سیدین رکشیدن چیز سمع شنیده
 صواب نیکی درستی درستی و حقیقت همین چشم چشم آید ز رودیدین تر از و چشمه آفتاب زانو و
 و دم و نقد و یدین جاسوس و هر و گزیده چیزی نفس چیزی باران پیوسته و بر یک از قبله بر آید پله ترا
 و است کردن استی چیزی عرقه راه و نفع نام جای بکه و عرفات نیز گویند عرقه آشکارا و راه کشاوه

سرتیبا پروردہ شونده معتقد یہ اعتقاد کردہ شدہ برود و دین جاسی اعتبار مومذیب بالضم لیم
و دوم موم شدہ پاک کر شدہ پاکیزہ و کراستہ الودن لوث بودن آلودہ آلودہ شلکہ الحق درست و راست
حقیقت برستی چیزی ظاهر شدہ بیان اذنیال انہما صدعا گوش نهادن غیبت شنیدن ^{صعب}
بفتح تند و سخت تراحمای جمع نحو الواح گوناگون احسن حساب کردن ایضاح روشن کردن
و ہوید گردنیدن موم کتابی اولی الالبصار صاحب کتابی اولی الالباب ^{لخصر} احسن جزو
جد کردن بلذیکر گیر و ہوید کردن و پارہ پارہ کردن و فصل فصل کردن کتاب سخن اندام اندام کردن
راقصا بفتح ان بضم زور و قوت تشنه معروف و شایق تشنه شرک الامرن فی جزو واحد معنی شرکت
در یک چیز چنانچہ الزید کالاسد یعنی زید مانند شیت اشتراک با یک دیگر انبازی کردن تحقیق با
حقیقت کردن و حقیقت دانستن و استوار کردن و استغن سخن و استغاری غین و جامہ موم بالفتح مجلس
شراب و عیش و مہمانی و خوشحالی بر بہنہ معروف بجز موم ہندی نکا خا رستان جاسی سختی
در ما خرا مان نازان و خوشان خصوصاً خاصہ برگزیدہ حضرت نزدیک چیر لقال کلمہ حضرت
فلان نزدیک شدن و در گاہ بزرگان بجز کحدث بالضم نوپید شدن کہ نبودہ باشد سخن
بالفتح و ضم دوم کلام شہود و دین صلاح سالکان شہود و تہ حق تعالیت یعنی سالک کہ از
کثرات موم ہا صوری عبور نوزادہ باشد و بمقام عیار رسیدہ بدین حق بین حکم بصرہ اندزی بصیرت
در صو جمیع موجودات مشاہدہ حق نماید و چون خود را و ہمہ موجودات را قائم بحق بینی لاجرم و تہیت
نظرش بر خاستہ باشد و ہر چہ باشد بید حق بنید و ہر چہ و اند حق رہند و تہیت حق شود بود
خاصہ حضرت وجود بود ^{شرف} بزرگوار و در عیب سیدہ رگویند و در نیل انکہ مادرش آل رسول
و پینہ طریق راہ اول انوار طریقت کردہ مردان کزیرہ کلیم شہین پاس مخطوط و طبق آسمان
و مذہب مومین و سنت طبیعت و معنی راہ طبیعت سرت عورت بکسر غزیری قوت و حیرگی و تہیت
و گردہ دست یافتن بزرگوار کرد و کرد و گردہ و گردہ و تہیت ترکیب بر نشاندن چیزی
در جاسی نشاندن چنانچہ کلین خاتم و پیمان رتیر و تہاد آدمی و جزان تہیت تہیت رتیر

و به چیزی و پس میگردان و چیزی اند جای نشاندن ستره پاک مساکت و از آن جمع مساکت
 و مسکوت یعنی کسری که محل رفتن مسلوک راه سپردن و معترض در آنها مشتق می تصان کننده آنرا که در معنی
 یقین کننده مطلقون غلن کرده همچون ارواحیه مساهم بضم و کسر با کسی قرع اندازند و هم نسبت
 تا قنای بی نهایت سهولت سهولت اصل داده بر چیزی بان نیز بانی اسکوت فی محل البیان بیان
 یعنی خوشی در وقت بیان از قبیل بیان است حقیقت است پند شستن و تصدیق کردن بودید آنگاه
 چهار رنگان بر این رنگان نقیض لغت ضد ضد چیزی مخالف نیز مقصود جای آنگاه مقصود
 آنگاه کردن جای آنگاه زمان آنگاه تشبیه مانند شکل تقویت محلی شاری طایبی نوشیدن آب
 مطعم کبسه عین مطعم لغت میم و کسر عین محل شیدن وقت چیدن محل خوردن سنا کس
 کردن زن خواندن ملائیس لباس کردن و خواندن و معنی پوشش طلیسین لغت میم بی جامه پوشش
 مستاحب جمع لقب آلام در دما سارست با کسی یا چیزی آگوشیدن و در کار سنج کشیدن
 خوی گرفتن و آمدن اندوه خزان بامی معنی بود و ترجمه که برای مصاحبت و معنی به نیرست و در اصطلاح
 یعنی در که ترجمه فی است بسیار آمده است و نیز در آخر آن خوش کردن شور یا بود بسیار دید چنانچه زیر یا و شبان
 و معنی آتش و مودی که صحبت بسیار کند و صحبت خاص حمل بان افعال جمع نقل کبسه و بفتح تا و سکون قاف
 گران کردن بوزن بدست گرفته سنجیدن چیزی تا دانسته شود گرانست یا سبک بفتحین شاع خاتمه و نیز
 شیر و رغن و اضع بفتح ضا و حجه و حاسی مکرر روشن بودید القاب جمع لقب هایون فرخنده و
 لضعفت و اخرج بضم سیم و فتح ماراه فراخ احوال کز شدن احوال کز شده جواد جمع
 بفتح و سکون یا ر شده و نیکو لوان جمع لبع سوخت مال مال بی نهایت احوال شکستگی احباب
 جمع احوال شکستگی ای در اندر کالمعوم احباب کبسه ستره خوش آمدن و شستن بر هم بر گنده
 پریشان بگذر سب خاستت فردیگی و تهیدی شاع شاہراہ تراکیب هم نشسته ترکم بیم
 نقاد و مترکم بر هم نشینند همبندل بخشنده و قار بزرگی و گرانی و حرمت و آرام شدن و اصناع
 نهادن احوال مقصود یا خود صورت کردن چیزی را و صورت بستن نزدیک شدن بقانون حاصل صورت

فی الخصال خیال مستحسن و آنچه دیده شود بخواب از صورت جز آن یکی از حواس لطیفی است و آن قوتیست
 که هر عکس را از درکات محسوس در بر حس مشترک می افتد و صوت آن خیال تصور میگردد و چیزیکه در گشتند
 نصب بجهت رسیدن سخنان و چیزیکه اگر در سر افتد خلل مانع و نیز خیال امثال عالم را گویند و آن برزخ است
 میان عالم ارواح و جسم یعنی دست نیز بنظر در آمد برزخ چیزیکه در میان دو چیز جایل باشد و آنچه میان
 و آخرت باشد و آن وقت موت است تا وقت قیامت زیرا که واقع شد نیست میان دنیا و آخرت و روح اعظم را
 نیز گویند منکوب سختی زده نکبت نفع سختی در زبان رسیده عصا بالضم بکار آن گردانید و این کتاب
 دستاویز برای قاری آنچه مردم بر آن تعلق کنند و هر چه با لطیف بود و پیچیده گویند و کیه سازند
 و ساده اش و ساده شد کفایت انظار هم بهم پیشین شهره بالضم شهر زبیدی خدام
 خدمت کرده شده یعنی بزرگ متضمن در گیرند و آنچه در نامه نفاذ و درون تسویق تا خیر کردن
 باز آیتان از کار و بی همی کردن کاری دیگران کردن مخاطب نفع بیم کس طرا سخن گویند و کسکه با
 او سخن گویند معاتب نفع بیم کس تا عاقبت نفع ناکسکه با و عتاب کنند بلوغ آنکه سخن آنجا رسد
 که خواهد پیوستی حاصل فر کرده گوشه حاصل حاصل کرده مسافره دوری منجاصت
 با کسی دوستی دشمن سده بالضم در نیز بضم سمن تشدید ال بهلین پیشگاه گاه سده جمع و در
 خادم شوره بالکسر تشدید ای یعنی حرص مالاکلام چیزیکه در سخن در هر رساله کتاب خورد نام
 که برای دوستان و نیکو زریل جارتا به غیب این جانی پدید و ناپیدا ای خدا تعالی قبل القرآن و قبل
 الآخرة و کار پوشیده باران ناپیدا جمیله نیکو و خوب ملاطفته ناطقها هوای خواهش اول
 میان آسمان زمین دوستی و مو با عقل و ابرو نفس که از زمین بر آید مرام مقصود کاش و معنی در اول
 کلمه است که در محل طلب چیزی بطریق آرزو گویند و آنرا کماخ نیز خوانند و در نام شهرت معانی
 و در زرقن و سیر شدن و شافتن و نیک گریستن اوایل پیشین عیب پناه باشند و فرزند مردم عوا
 و عقاب جمع فواج فوج بوسی خود فوج جمع رواج جمع رجا کسروی با و اول بود
 با و آید مضایق جمع ضیق کسرتکی و نفع ضاد تنگ شدن و نفع ضاد و کسراسی شده در ناکس

و کس و سکون یا نگدل و نام شهری از شهرهای بسیار مساحت پر اسخ خانه مساحت معین
 مساحت پر پی و دو اسپهستانان مذاق بفتح چشیدن و آن شستن از ذوق است یا الفتح و انشد
 آنکه دوستی با کسی ارد از خصوصیت نیز یعنی کام زبان یعنی جایی چشیدن و منی با یک بینی غنچ بوزن
 تاز و کرشمه کردن با سحر یک مصدر منو یعنی خرابیدن و کرشمه کردن و بعضی فرنگها بضم اول غیر یعنی کرشمه
 بنظر آورده کرشمه یا بضم منی سرین مردم و لال جمع لال بفتح و بالکسر تاکننده حسن یا الفتح و انشد
 و بضم سوئی گویند از جوان بسیار لال با کسر و حسن یا الفتح و انشد و معروف یعنی بلیغ و بیج کنند
 وال راه نادر یا اول جو اندوخی و جواد و اول منافق را گویند که با یکس یک حال نباشد پس
 ظاهر فرید از حلاوت شیرینی ابراز بیرون آوردن صغیر آورده صغیر لکبر جوزی خورد و می گویند
 یعنی در نداشتن غیرت شکستن مرغوب آنند و کرده به بصاعت سرمایه اخذ بفتح اول
 و سکون غار گرفتن بر گیرنده ارشاد و راه نمودن بیان است سدا و جمع سدا یعنی سست که لطیف
 و صفات حق تعالی شیرین کار و نمکار و نقر کار و بار یک کار و داد و دنیا و یکبار و خرد و بیا و تازک و بار یک
 و درین پاکت حقیقت استی و رنگاری این کلمه چند مراد از نکارم اخلاق پنج چیز است امور
 مراد از نکارم اخلاق پنج چیز است و عمل نسبت به استیاری آن ضمیر آن سوی سخنان هر که است سخنان
 مراد از شکلات گشتان مراد از استا بسر سوره اند یعنی شیر مردان از خدا ای و استان و شثمان
 کل زندگانی را با خبر رسانیده اند آنکه با و استان یعنی آنکس با و استان بطور استان زیت نماید و خلا
 آنکه مرودت و خلا است است اگر با و شثمان یعنی آنکس که با و شثمان است آنکه در کار ایشان
 تا خود بگیرد می سر انجام نماید آن مراد از قبیل شیر مردان است که کار خود که در سر انجام می جو روی کار
 و شرب است معطل داشته بعضی خواهی و بدانیشی دشمن کار دشمن که در سر انجام می آن کار بی روی کار
 خدمت در وقت دهر و این یعنی این طور زیت که با و شثمان است آنکه با و استان و با و استان زندگان
 کون و عمل بر کارم خلاق پنج چیز مذکوره کردن و سید رضای الهی ذخیره برای سایش عیبی است
 آسود و اند یعنی شیر مردان از خدا همان است یعنی همان خود خرق بلاد حریق ابتلا دنیا و نگرانی در

و حامل سکارم اخلاق پنج چیز است اول با دشمنان در زیستن با دشمنان مستقیم پس مراد است که زبان
را از گفتن و دست از نوشتن کلمات مذکور خاموش و کوتاه سازیم که گفتن و نوشتن آن گویند و نوزدهم
سیار و هر چه حکمت نابغه حکیم مطلق متعصب برست که تا آنکه شخصی خود را در مذهب یا اخلاق و سازد و علمها مذکور
خود حامل نباشد دیگر را از گفتن و تلقین او بران عمل او تاثیر می نفع نیست بیست و بیست و بیست و
سالوس خیر و مراد این است که با باشد غیث و سخن از کند از وی که بی اثر است و خرد خرد و همین مراد از
خرد کتور یا بیست و سراسر است از مذهب یا اخلاق صد و نیا تا تاثیر نمی
برین ختم شد یعنی ختم کتابت برده کردن برای رزای عمر شما کردم بیرون نمی نهم زره خصما
پای یعنی سوازی کوتاه کردن سخن از مقدمات مذکور به ساد کلام خوانیم این خرف نیزه چند
چه جای در از سخن بلکه این سخن است که سخنان نوشته با لار هم پیش شما نترسم بیابان که با وجود آنکه این
و از مراتب شما خود در آن چون نیک نگاریم بر خلاف معمول خود بخوشا آمد که گوی ظاهر هر چه ترسان
از مزه تنگی پر دیدیم و این طور نوشتن بر خلاف خود زیرا بحالت که بمقابل شد ترین از افراد بحالت
عاجزه تر شده شدیم الحق یعنی استی است که از نوشتن بطور ترسان بری الذم است چه اگر یا طبع
بزرگداشت و گوی خوشا در زمانیان بر نگین ام و کار با اهل تعلق بنحو شامی حسن بل به لطف اما از انجا
که در حق نوشته نویسی تا قص العلم ام همچو دیگر زمانیان حکما عهد نوشتن آن نمیتوانم نیز علم ناقص من بسبب
عطفان و فرشان در عیار هوا جس نفسانی و سواوس شیطانی که مراد از روزگار باد شاهی است
عملهای قبیح آن نمی شناسد و هو علم من که پیش او عمل بر خوشا مدور در از نوشتن بی ادالی آن
شکی در چشم و کجلی پر ابر و نیار و بلکه از قیام سخنان است و دست انکار و تا آنکه یعنی با وجود اینتی که
نوشتن بر خلاف عقیده خود بنوشد و بطرحات عرفیه بی مزه روزگار آلوده با فتنه و شل این زمان و اب
قول خوشا نویسی که در نوشتن آن توضیح او قیام نمودست مذرم و آنچه نوشته ام پیش نظر علم من خوشا
و نیز بعضی از بزرگان و ستمان شما و با بنا بر آنکه کسی از پیش ما همه کس را بر می برد و این دستا
و قیام بدستی خاص شما نسبت خود او کردن سوم دوستی شما که در حق من از دوستی های دیگر و ستمان

بالای آمد این حرف ریزه مرالیند نمودند با برای آنکه سخنان کوچک و بزرگ روشن کرد و استخوان ایشان در روح
شما در روح شما نوشته اند خدای غفور حل پسندیده شما کرد و این کلمه های است از جا نشیخ در حق روح اجله اجلا اند
من هم قسم با بسید می گویم برای آنکه عبارت است عبارت من در نظر اجله اجلا ناسوزدن انکار و سخنان
در حقیقت خود حسن اقبال پسند نمود حسن احسن گفته پیش شما که خریدار و حربه آن معیبت آن و عیب پیش از دست
که شمام بپوشد و بی و آن واقف شوند یا بالضرورت بعضی از روی ضرورت این کلمه هم از قبیل کلمات
است و خوشامد اگر دست و نیز از ان سبب که تحقیق است مقدار است نویسی ارم هر چند پیشتر می گویم که چندی سخن
حوض کلمات خوشامد آید از عالم دینی و استی محبت و شوق و کار آمد شما که در آن بومی از خوشامد نباشد و می
اما چگونه نویسم که از حکمت شرافیه خوانده ام و دانستم تا بان علم از سر گشت خود ایشان هر سازم و از علم مکارم
اخلاق و پنج چیز ایشان تلیقن می گویم تا شمار بر صدق و کذب این صدق پیدا آید بنا بر آن بهزاران هزار
آرزو محتاج علم ظاهر که رسم و عادت ظاهر استیانت شده ام هر چند از این موضع بعضی چند آنکه از نوشتن
تشریح آن سازد نوشتن و بر آن عمل کردن تا خوش شدم اما از اینجا که نوشتن بر رسم تشریح آن نیز از تحکم و جانی
تذکره فسانه ای قیام بین اجابت رابطه معنوی یعنی رابطه دوستی حقیقی که قیام بین واقع است مر از آن
سخنان بر رسم تشریح آن از دست خود خلاصی نمید پر بلکه میخواهد که درین خط بر سبیل رسم عادت سخن چند
از در دنیا یافت ایه معرفت و پریشانی احوال خود از حالات مذکوره از در وجد شما بدست آمدن دوستی
که از استماع سخنان شوق و در در مهاجرت که از افزونی در کوی خانه خاطر من میگذرد و اختیار بر زبان
گزارش می آید آن بهرم گریز یا نشود و بر آن اعتبار نهند ای سخنان که به سستی است شتو و از احوال من
واقف گرد و فقدان محرمی یعنی کلمه چند نیز از بدست نیامدن محرم از نهاد خود که خلاق عادت که مراد
خود خواب مشرب با کل است و خلقت از او امر الهی که پس از آن که برست و نیز در آن نقصان شنوندگان
به بنید همچو گلگان در جوش و خروش نماید و ملامت نهند الما شما یعنی هر چند از کیفیت مذکوره نویسم
و شما از آن که اجله اخلاکمان آن از آنکه این میسجی همچو ایشان چیزی را شامل نام مشاغل
مراد از کلمات پیوند که نسبت مثل اجله اخلاک برای است که گفتن از عیب الهی یعنی از دستاویز

الله تعالى که در آن غیر صداست اغراض دنیاوی هرگز دخل و دخل نیست عید طبیعی مراد از مرغ
 دنیاوی اخذ نفع است ما تم زدگی خود یعنی بسبب غلبه اجبار اخلاک و اندوهم ظاهر سازد و یعنی
 بنویسم در قید کتابت آورد و یعنی شتر از لام بسبب غلبه اجبار اخلاک و نیز شتر از تروت و اینی تروت
 که برای تحصیل راه معرفت و علم کارم اخلاق دارم درین سی چهار سال مراد از سنین عمر شیخ است
 و وازده سال مراد از عوام تعلق اختیار کردن نوکری بشاه است لشکمش اینی می زمان مراد از
 شیخ که امرایان از نه قدره شکست یعنی قوت صبر دارم از دست جنای مخالفان در یا ای ترک صحبت
 خاندان که امرایان اندیا از لشکمش دشمنی زمانیان از غلبه دوستی شما قطع کنم بیت صبری تکلیف
 بر سیرم من یعنی عشق و دوستی شما گشتن نتوانم با دوست یعنی بشاه و را امیرم یعنی ملاقی
 شوم که چه در قید و بند کار با شاه ام دکن شستن آن نتوانم و تنگ مرا میگزارد یا قضا یعنی بخیر است
 بل شانه که فصل و فصل شیت است سجان و تقاضی میان میانه از میان دور شما نمیشود یعنی
 اندکی از جنگ بدل قوی و جان و حیوانی که هر یک از اینها بر قابوی قوتی خود بر یکدیگر غالب و مغلوب است
 چنانچه قوای و جان از روی قریب باطنی شما که منتهای محتای اوست مسرور و خصومت و قوای
 حیوانی بسبب جانی ظاهری شما که در غریب از جلدانی و شوار تر و از تر خیر نیست در خور و قوی
 شما ظاهر سازم ای حالات قوای و جان و حیوانی مذکور چون یک نظر کرده معلوم میشود که از شما
 معاملات قوای حیوانی نخواهد شد چرا که دوری حضور در قابوی شما نیست بلکه بست شیت است
 پس در صورت اظهار این احوال و از دید و کشید شاید من از دست معاندان قوای حیوانی و از نا میسر
 در ای آنها خاطر شما اندم بگمین خواهد شد پس بصبر و خور از اظهار این سرگشت موقوف و است
 مردان یعنی خود را و قوای حیوانی را بر دوین فصحت شما درون از ان خوشتر اظهار نمودن خوشتر است
 که از اظهار موجب ملالت خاطر شماست چرا که در و ملالت خاطر شما بر قوای حیوانی را از در و ملالت
 ترست حدیثی لسنور مراد از در و نندی کاتب قوای حیوانی زمین است بسبب مری با
 سه چه شکل از ان تبر عا شوق زاره که بی دل از بنید جامی لدا را عرض یعنی موقوف و شتر

الطحاوردی در مدعی یعنی در آنکه که سبب و آنکه در ظاهر خود را از اهل الله مکتوب می کند در باطن مطلق
 تا اهل اندواین گزاف و دعوی ایشان اسن برای اظهار نمودن پیش شما در وقت حضور بی بطریق امانت
 در نهانجا ضمیر خود گنا پر شسته ام اظهار و نیز اندکی از حالات آمانی که خود را از دست مباح حق بر حق عمل
 می شمارند و فی الحقیقت در اهل از وصل حقیقی مطلق بی بهره اند بنویسیم و نیز نمودن حسی از نادر اینها و از این
 زمان که مدعی آنند که ماحلقه در و از اقبال که مراد معرفت نیستیم یعنی از اهل عرفان ایم و نیز معرفی از
 عجایب است بنا بر خودند یا اینکه مقبل و کیست موصوفیم و نیز از عالم غیب حضور داریم و نیز مشا را الهی
 و یقین بسیاری از باطنی مان از پیشوایان است گویان هر در در ان با و نمایان از ایشاد اند و نیز از اول
 در وقت غریبانی که معرفت ندارد برای حصول از فردیت شلا شمی دست پازمان اند و مستحبت
 یعنی در وقت بیایم کوره ضمیر من بطریق امانت شما زشته شد است آشکار ساخته یعنی نوشته پیش
 شما بطریق تحفه و هدیه بفرستم با لزوم یعنی ضرورتی نیست که در صورت تحفه کردن اگر تفصیل می نماید
 بر مرز و ایما اندکی از دریافت حق سبحانه و تعالی بشما بنویسیم و آن نیست که با تفاق معرفان آنچه برای ما
 نمودن حقیقت حضرت و جیب الوجود راه است یقین میشود است نسبت که عمده طالب و ستان خدای
 است که دریافت و تصدیق نمایند که خدای همچون چگونه است در ادراک ذات او سجا نه است عقل که
 جزو کامل انسانست با وجود یعنی که با معرفت ان کونا است سه گرو در عرفان لباس محتر از ادین بر این
 کوتی در جیب عقل نخته وان از نخته ناممکن آنکه با پاری از روز و اول ز پر و چنانچه حدیث نبوی
 ده بر سینی است ما عرفناک حق معرفتک نه نه ادراک در کنه دتاش رسد + نه فکرت فی جود صفاتش
 و ذیل از بزرگ و سجا و لقا از غبار صفات از اول و کی و صفان نزهه سیرا چنانچه حدیث لا احصی ثنار علیک
 کما اثبت علی نقدک گواهی بخش اینجالت سه نوزیرت در شب اندیشه او صا تو + بس با یون
 عقل از ایشان از نخته + وصف صفت کرب هر ذره میریزد برن + نقد از معرض عقد لک انما
 در نهایت چون کشایم لک برق ناکسی + شیطیم آتش اندر خان مان از نخته + سکه با ششم عقل کل
 تا وک از ادب مدع خود جدا نه از اوج بیان از نخته + بقدر سجد از نکریم اخلاق شبا با

خداوندی حاصل کردن زبان و صحبت بمصدق قول معروف مخلوق با خلاق الهی چنانچه خداوند
بی مانند عزوجل و کریم و رحیم و غفار استوار و محبوب بندگان گنهار است که بنید و پرده پوشد بحکم بصیانت
در رزق بر کس نیست همچنان بندگان خدا را باید که بندگان گنهار او سبحانه و تعالی بختباید در بر او
الهی از امر و نهی عمل کنند زبان بی زبانی باسی نیز بیانی فارسی باید خواند بی زبان حق تعالی که با
بی زبانی گوید است جمیع جهانی مراد انسان نکرده است صغیر و فرموده اند یعنی هر کسان قضا قهر
انسانان را و ثانیاً باید یعنی مرا که اولان نیز برزوا یا حقیقت اصلی حقیقت انسان را که اشرف المخلوقات
است ظاهر عظیم اگر چه دریافت حقیقت خلقت انسان پس شکل است اما آنچه بزرگان و منتجان با
قدم بگوینا گون استعدوات خود با بقوت صفای ملین در باب تحقیق حقیقت اصلی انسان بقابل و بشر
گفته و نوشته اند و از جمیع تفصیل کتب ایشان ملاحظه و مشاهده میشود است که بزرگی و شرافت دل انسان
که از دیگر مخلوقات اشرف الخلق است در صریحاً باید چرا که در حقیقت وجوب الوجود با مختص است
سواهی این ترکیب عنصری و مجنون هوایانی که در آن با حسن بهایم شایسته
یعنی اگر چه خلقت عناصر و اجسام همچو بهایم است اما سواهی این شرافت بهایم از بهایم بزرگی
دارد که از آن بزرگی خلقت خود و جمیع مخلوقات ارواح است بتعظیم این امر جلیل القدر که با خلقت
دالالتش الایعین اولی عرفون نیز بمصدق آنکه آنسر و عالم صلی الله علیه وسلم که اشرف انبیا است
با خلقت اقبال انسان است آیه بین لولاک ما خلقت الافلاک و نشان صلی الله علیه وسلم امام سل
پیشوای سبیل + این خدا مبطبر ائمه و محالست سعد که راه صفا + توان رفت جز در پی مصطفی
و بعد ایضاً این در آسوس یعنی بعد ظاهر کردن حقیقت یافت حضرت در الوجود شرح حقیقت
اصل انسانی بر حسب احوال بزرگان قدیم آنروز و فرود چا بر کسکه احوال بهره ادر نشان بود آشود که
دیگان بودگار که خود را از عارفان باید بگویند و بخلا راه عرفان به عین نشان انسانیت که مراد از تحصیل
سکرام اخلاق است بر نماز و روزه زهد و تقوی خوردن حلال نوشیدن پوشیدن شسته از وجب احوال
دور اند و در حسب چو آن جویشان خردشان اندازینجا عقیده سکا تب معلوم شود که مکالمات

بر تمام روز و اعمال نیک نودیت در دسما و قتی که پرده از روی کار برداشته یعنی
 الحال که بسبب کم فرصتی از کار و بار احوالات ابرو و خیار از روی نوشتن بر مژ و ایما یا این پایه بی پایه
 بیایید میرسد معلوم عظام است که وقتی که تفصیل لذات نفسانی مذکوره در لغت های دنیا و عقبتی بسبب آنکه
 بجهت کثرت جاه و جلال دنیا و ن از نظر کوتی نظر ان این ابرو و خیار که در ظاهر از آدم صورتان و دورتی
 اند و حشمتی سیرتان اند پنهانست بر بسیم ظاهر نمایم پس در آن وقت بر صاحبان دانش و سیرانی باطن ابرو
 و خیار مذکوره باطلی عمومی ایشان نظا هر را شکار اگر دو که چه قدر با میل که مراد از مکارم اخلاق است بر
 داده گم کرده اند و چیزهای غم و نقصان ابرو که مراد از نماز و روزه غیره است از عمد لذات نفسانی و در
 حقیقتی نیستند یعنی از حصول حقیقی و تحقیق مرتبه انسانی که مراد از مکارم اخلاق است بی بهره و دور
 سخن ^{منا} پنی نگا بر زنده آب سخن هر چند یعنی اگر چه سینه من که بی کتیه است آرزوهای حاصل
 و حصول از بیه که با پندیده و زوال است و مقرر کرده شدست از ولایتهای آباد از سخن ملک با بی
 از مرسلاتست و آن فصلها می اربع مراد از اظهار از کتاب دعا و از فراخی اسبابش قها و از چگونگی
 اخلاق و از بیان کردن سخلهای مهاجرت پر و لبر نیست اما از بدیجائبات که خاطر من از ان عجایب
 آرزو رنجانست آن عجایبات نیست که ارباب یا از ابتدای خلقت آدم تا این دم با وجود اینکه در
 مقدمات صادق نیستند و از ان محصول حصول اربعه سخنان از روی خوش آمدنیو سید دور ^{از} این
 بیوقارهای طریقت و در سخنان صمیمیست و حقیقیست و سدر راه ریافت صدق و کذب عالم دوستی ^{حقیقی}
 و تسویبیست بنا بر خاطر من بسبب است شرکت اهل سبای که حسن معنوی محبت حقیقی از ازار الملک خودم
 از دست اجازت و رحمت بنوشتن آن خدا و ما موجب احکام آن محصول اربعه سخن خیار از
 سیند پرورد و کینه بر هم نموده عوی حیوان معرفت و منبیا غیب شهادت که بر هم زمانیان حال
 سرحلقه پیشوایان در منبیا این سبیل ارشاد اند بر بسیم از نوشتن آن از منبیا ن ملک سودگی
 مراد از دریافتست هزار ناله از غم و اندوه که بسبب دعوی ناحق در معرفت و از آنجا شارب و مطام
 و مناک و ملاس و جمیع لذایب خطوط نبی آدم عاید احوال انسانست پنجه اند بر توضیح اوقات گذشته

برآورد این مطالب عالییه مراد از سخنان محمول مضمول اربعه است و نیز تا زنیان مراد از
 مکتوب عالییه و تمام صاحب سخنان هم مراد از خیار و برابر تو ان دشت در و زنده کفرا سه چشم دارم که هم
 ز روی کرم و کرمت عذر خواه ما آمد یعنی از شما هم امید داریم که این کلمه خید که از نوشتن آن موجب است
 قافله ساران و تا زنیان ملک سوگی که ملک معرفتست مانع آیند بدین مانع هر چه حاصله یعنی متکبر بدان
 و معلوم است که متکبر بخر خیر می باشد برای همین خدمت یعنی خدمت بفر نویسی ایضا یعنی
 خبر سوای نوشتن دوستان بدین مانع و کلاسی شما احوال غمگوره مراد از خبرهای که در آن دو کلا
 می نویسند پیش ازین یعنی پیش از نوشتن ای دوستان و کلاسی شما بشما ظاهرست مقصود
 متخیل است یعنی بر شما ظاهرست اگر سماع شده باشد یعنی سوای نوشتن دوستان و کلاسی
 از ده نه پاد و زوده یعنی اندک چنانچه در زوده و نه پاد و پستی هیچ تفاوت نیست در آن
 یعنی در نوشتن او ضاع و خیار و بار و معالما آنچه در بردن او کشتی خود را یعنی آن حاضر
 گزینت که از دریای شور گزشت در حلقه بندگی آمدن یعنی قبول اطاعت کردن محمد
 حکیم از برادران جدی که شاه بود دست و نیز و واقعه طلبان یعنی جانبیان بوسیله
 محمد حکیم مرزا از اولاد و پادشاهان و از آنان پادشاهی است بنا بران معوی پادشاهی با متفق شده
 گفته و منا و بر پاکند آن طایفه مراد از طایفه دوستان و کلاسی که تالیه است سبحان الله
 و وی شما که سبب نوشتن انواع پریشانی خاطر من شده است از آن کیو عجیب تر ازینکه دوری شما از نوشتن
 مقدمات و وی بطریق تحفه مرا حاضر نهایت کرده است و این هم نزد من آرزوگی خاطر است که بی
 آن مقدمات دوستی ندان تو اتم و وقت فرصت نمید بذر گاه که میخواهم که نوشتن آن امر ضروری
 افتد در نیوقت شره که ز زید است قلوبا فقه و خود را جلوه داده بصورت نیک که از دیدن و نوشتن
 آن ضمیر را جای نماند ظهور میکند منبشدم بتو ای کاش آشتا هرگز یعنی چون بشما آشت
 دستدار شدم از شنودن نامسر انجامی کارهای شما ملول خاطر میوم و اگر آشت نشدمی ازینجا
 یعنی نمانوش شدن در وقت تو ریح خاطر ابر از این معنی یعنی مقدمات مذکوره فرقت تو

چه گویم یعنی اندر وی ملاقات شما که درین مدت فرقت بر من سجدت چنانچه در ایات سابق
 گفته شده مخصوصاً روز چند ازین روزهای فرقت ملاقات بسیار پیش آمد و ازان یکی چهار روز
 آثار است یعنی از خانانان فتح گجرات موقوف اند و دوم اگر یار پس دوا برست هر دو روز
 و این خلاصه وزگار است برین هم گفتا کرده در بعد المشرقین که سوزش او سوزش سفر
 است و سخت تر است از سخت و ضمیر آن محبت کشیدن ایام دراز بیست رسیدن ^{بشکست}
 که شکر خیر خیرت بشود و یاد علاء و آن شادی دشمنان در اظهار اینکه برای فتح گجرات که
 مهم است و از هیچکس فتح آن امکان ندارد و همچنین تا کاره فرستادند محیا از نیکه شما لبهای
 روزگار بکار آنچه برود شما گزشت گزشت سوگند خدای که بمقابل این قسم قسم دیگر نیست
 سگویی که در وجه مردن زمین ملامت تا که پر ملامت است بر وجه است غایب آمده بود چنانچه
 لاچار شده است عابد نگاه حاجت روا بر داشته است عابدی فتح شما میخواهم شیخ از بیان
 حالات مذکور هرگز نینماید که افسوس افسوس فهمید که کشید سجای من چرا که جای که اقبال نظر
 الله سر لشکر آن وحید الدهر باشد و از عالم و عالم غیب این که این فتح نصیب شماست پس در نصیب
 اند و عاید گیران حاجت بود خدایتی بمقدیم رسید یعنی امیران بادشاهت از روی منصب
 ماضی مراتب ارکان بادشاهی که با ایشان شرف قرابت با اخلاص و عقده و نظر ایشان انحراف
 با وجود مناصب بلند و مراتب ناداری و توفیق نمودن قدر را امکان نبود از شما بافت
 و لشکری مساعدت چرخ با حسن وجه که چندان خزانة بخرج در نیاید این طریقی که هیچ جان داری
 بجان نشد فتح نصیب و نوع شد هرگاه ایشانرا اینحال پیش آید باید دید که مساهم و متعارف
 حالت شما را چه حالت روی آورده باشد ای مرغ داغ رسیده باشد مطلب چه اقرون مسکبان
 بیادان و چه مساهمان و هم نصیبان شرمند شدند این لطیفه بود برای مصمم و دو
 مفتوح بدال نه و جنبی میشود سبقت این یعنی تا که پنهانری بود با این خطاب مخطوب مخطوب
 نگردد و نیز نزد عاقلان زمانه که بدون تکلیف که مراد از منصب پنهانریست کسی این خطاب

عطا شود و شایسته تکلف که منصب پندار است کسی این خطاب مخطوب شد ندین اینجالت را
لطیفه باید نهست و لطیفه آنرا گویند که حصول چیزی تا دره که در دهن نباشد عقل در گنجید بوقوع آید در عالم
اسباب یعنی در اسباب بنجای فتح که ترود و جانفشانیست امیران در نصبت بران همراه شما بود و مقابله
نیستند اگر چه ظن می افتد که بعضی از دوستان همیشه شما در ترود و جانفشانی بوده اند سخن بهمان
یعنی راستی سخن همین است که بفضل حق سبحانه از شما کاری سر انجام شد که از سر انجام آن اصحاب
راستی و ارباب خوشامد مقرر برین شدند که نفاست و شرافت و علو رتبت و نیابت شما از روی
فتح لایق این خطاب نفس الامریست بلکه نسبتهای مذکوره شما از مخاطب این خطاب بالاتر است حال آنکه
درخواست این خطاب نیابت خواست نابالغان که در عرف و منصب در بزرگ از شما می بند شد و می
بود بوده است لیکن بواسطه لوازم سلطنت کبری و مراسم عدالت عظمی یعنی
با دشمنانست که اول هر چه نوشتن باشد مقصد این امر نوشتن میفرمایند و بعد از آن مقصد این
بموجب امر فرمان می نویسند و مضمون فرمان از نظر پادشاه میگزرا تا از حکم شود که بهر لوائیان
مصدق این اشغال سلطنت مزین نمایند و قتی که بهر نشانها مرتب میشود و باز از نظر خلیفه الرحمن
روان می سازند تا بر عالمیان موهبید اگر دو که پادشاه نوازش بندای انصرام تمام کا و نام تو
کامل دارد و یار برای آنکه مستعدان خلاف حکم کنند فرمان تلطف نشان ثانی یعنی
سوجب تاخیرات در فرستادن فرمان حال آنکه کبی رعایت عنا بده الا هم فالاهم که صدر فقره مذکور
بقلم آمده دوم ایام نوزدهم بقیم رسانیدن اسباب پنج روز چهارم ایام نوزدهم درین روزها
غیر چنین خورمی و سوا درجه شناسی عام خاص یعنی هر کس ایام به کس انعام و اکرام خلعت
فرمودن دیگر کار پادشاهی اسوقوف می آید بنا بران خواهی نخواهی میخواست الی آخر فقره
یعنی بعضی مطالب عالی که مرکز خاطر میشود بدون اظهار آن هیچ وجه تسلی نیست و راه اظهار آن ترا
و وجه پیداست چه از نگه نظر لطافت و علو رتبت انسان در ایام اشارات نمی گنجد و چنانچه
اضحیاتی روزگار کم نظرت که تصدیق بمعنی ندارد اگر آن مطالب عالی گفته و نوشته آید الا روزگار

که حضرت اندر مسواک گویند آن مطالب عالیّه الیه ذکره خوشامد گویند شمارت در چهارم ششاهن و بنامی
که فی الحقیقت لایق است و چه از انبوی سخیمای روحان که از وقت او امر آبی است و باین صفت
بدنی که از کثرت کار بادشاهی است فرصت نوشتن آن بعضی مطالب عالیّه نیست بهر حال بمقتضای
سطوق لازم الوثوق بالایدر کل کلا لایترک کل سعی نمودند آن بعضی مطالب عالیّه بر من و ایما بسند
نموده و تمهید بر ایما عبارات پرانگنده با مداد وقت آنچه در نوشتن جایز بود نوشتند و امید است که
باطنی و شواغل ظاهری که آدمی از آن ریست نافع مطالع آن مطالب عالیّه که بر من و ایما عبارات کلیدی
مرفوم است نباشند هر چند پرده انانی آن بانی سیانی کرم اعتماد شهادت میدهند که هر کارگر گزاشته
مطالع خواهند تا اگر از من برای نیست که سیاوا زمانیان که خوانان اینمینی نیستند از مطالعه باز دارند
لهذا و سواس من بر طرف لغت و نیز شیشه را ازین معامله آرزو دارم بسیار آن خوب است که این
طو را در ذیل که پایانی ندارد دست باز داشته خاتم اش برود و ازین عمر و ترقی درجات ایشان ساخته
صحت صورتی ایشان از خداوند نماید تا از درود و مفارقت برانندگی که از سایه اعتبار برست نجات
یا بدین بودم که عرض این عزیزان منی فتح ایشان رسیدیم اسطه صحت صورت خلاصی رسیده
شد عرض که خیال قصد عای صحت صورت فیض بخش ایشان در ضمیر گزشت که عرض عزیزان من
فتح رسید گوی دعای من استجاب گرفت فراموش تمام ازین بشاغل دست هر یعنی فراغ
تقدیم رسانیدن رسوم و عادات نوروز و غیره این وسیله تحصیل و ذخیره عالی باقی ماند
خوش آسودند یعنی پنج چیز است این سنت است یعنی تا که شیخ خود را مذهب اللامه
سنازد گفته او میراث شیرینی بخشید قبول برگیه سخن اثر نکند از دلی که بی اثر است و در مدینه
تجالت خود یعنی بر مقابله با اسماال خود خود سبب شده نجات کشیدن از خجالتی که از استماع صحبت
از دیگری کشیدند از خجالت است و الحاح که این خجالت هر حرم یعنی با وجود این سخن
است و درست که نویسیم مردمانی را خوشامد گویند که بر کرده اند پس بچاره جامی حتم جای سزای
و در علم من این طور نوشتن که در علم دیگران وضع ناپسندیده ناپسند نیست بلکه خوشامد است و قوتها

علم من ازین عمل یعنی ازین طور نوشتن که در نظر و کیران بجای صل است مانع نوشتن نیستند بلکه باعث
 بر نوشتن انداز خواب عقلت که از زمانیان بود بر خلاف عقیده خود یعنی در نظر
 با وجود آنکه با حزه خوشنماست پیرت و اقبیل خوشامد تا آنکه بعضی از اجله اخلاقی یعنی در سخا
 که خود را از اتخاف آن گزینم بعضی از دستان شما که در نظر شما بزرگ و از دستان غلص اند و با دوست
 و یانیک بدانند پیشه نیک دارند و سوا ای دوستی سودا نداشتند یا بسبب آنکه هر کس که با آنها نیک و بدی کند
 آنها هم با نیکس با او پیش نیک و بدی نیک کند و رعایت رسوم دوستی و دشمنی را دوستی دهند یا بر استخوان
 آنکه ایشان در مدح شما سخنان خود را مثل جواهر دایره و لالی ستلالی سجیده به طریق تحفه پیش شما
 فرستاده اند ما شمارا پسندید یا بسببی گری یعنی سخنان من که در نظر ایشان جلیوه نموده بود
 حضور من بگراں بهادر و غر جلیوه گر ساخته و مشاطگی نموده پیش آن شتر می که تقار و قاذمکنه در
 و عیب پوشی است فرستادند بر ما بران با ضرورت یعنی چون اتفاق فرستادن خذف ریزه چند
 که در صدر قلم آمد اما پس این و کلمه مختلف الاحوال که هم از قبیل خذف ریزه مکتوبت نوشته
 یعنی نوشته میشود مشاغل یعنی مثل خذف ریزه چند و مطارجات سیمیه ذکر رحمت است
 بعضی اجله اخلا بود و کلمه پریشان خود در دنیا یافت مقصود بود قلمونی احوال خود و شرح خوانده
 تنهایی و بهم نرسیدن همی در فقدان همی و سمة از الامم من قصه پر غصه که مشاغل یعنی است
 از عید الهی امی از دوستی که مطابق امر جلیل القدر تحفه با خلاق اندازم بعید الطبع امی
 بدوستی که برای تحصیل دنیا و از در آمده از دستان صمیم مثل شما بطریق تحفه و نظر که عالمیان برین
 طن دارند که شیخ مثل بعضی اجله اخلا که مراد شعر است مع خانانان برای طمع نموده است مخصوص
 آرد و پناه بر خدا بیغالی ازین افعال مذکوره نیز می خواهم این دیدار که نزد من بنیزه نامت
 نویسم فیه شکب ز کشکش نوگری ازین مغرور و نچو صلگانه از حالات مذکور
 در دنیا است و غمخیز که در صدرم آمده به بدو مردون و لب کشودم به از است به بدو صدای
 مذکوره در غمخیزم آمده که تا که کنم آن سوجبلال تو باشد امی از نیک از شما چاره در دای

مذکور که در مکتوب پیشین چپاکی از چاره دروهای من شمارا بنتره ملال شود بنابر این
نوشتم و اگر از حدیث دل سوز جان گذار خود که بنا بر محرومی از مقدمات که در صدر پیش
از مستودعات ضمیرین خیر است ای ضمیر من از مستودعات رویت می آرزود که از نیکه شمارا
نصیب امیران دیگر بحسب ضرورت فوق حالت دازند و در اصل مردمانند و زنده تن اند ازین
در ماتم اند که خانخانان چه قوت و قدر نسبت که از دینچین فتح بوقوع آمد هر چند قوت علمیه
یعنی بنده که سیوا هم که بعضی سخنان صدق این تلافی آن سخنان مذکوره که در نظر جانبیان بومی از
خوشامد میدهند اندکی باین سخنان که کرده اند اما از اینجا که شمارا با ما که از قطری از علم حکمت شرافت
به نداده اند تا من شمارا حقیقت و خوبی سخنان مذکوره آن عالم بیا موزم بنابر این باز بصدد اجتناب
قوای علمی که عبارت از نظر مکتوب است و خالاکه طرقی تفسیر مکتوبات رسم ترسخان و در کار
و نیز هر چند ازین وضع ناپسندید تفسیر خطوط اول شده اما چون بریده دو برین ملاحظه کرده شود
علوم میشود که تخریر این مقدمات بمصداق المکتوب بملاقات روحا و مکالمه با میت بنابر این
که با وجود خود را برین می آرد و میخواهد که برین تمیبه الوداد و کلمه سپید از محروم قریب محسوس و ازین بوی
پریشانی احوال خود و از غم غم سالی و دستگیر شدن سخنان که از غلبه باطن غمگین از محرومی قریب
حق بر حق مستولی شده است و سبب استعاضتی نگاهداشت آن در خاطر نمیتوانم کرد بر منصفه شود
جلوه گر می آید می بیند لاچار محتاج رسوم و عادات که عبارت از تخریر مکتوبات شده است و دست
تفکر نگیرد و از فقدان محرومی که از دیده ظهور یک خلاف عادت که در او اندازد نوشتن مکتوبات باشد
یا سخن بدقول ابایی موقع و حال آنکه در آن صورت هم ضرر مکتوبات بلیه نرسد که آدمی زاده از آن
گذر نیست از آن صورت از چنانگت چنانگت ناپسند و در عامل این عمل را ملاست نگذ نوشته آید و
اندکی از رنج و بیاریها از آنکه را هم این سطر در راه و به لایعی منهنک شده از عبود الهی عبود الطبعی
یعنی از دست حقیقی بدستی دنیاوی و آورده چهارص مطالع شده است اما توانا الله تا آنکه
یعنی پیام و در خدا بیخالی ازین خواهشهای دنیاوی و ازین طو نمید یاران که از حالت در ماتم

نیز نویسم و اندکی از جنگ و جدل ناقصانه بی تو زکانه بمرحبتال بزرگان که گفته اند
 که با هر چون کسی که در یافتی بچو او باشی یعنی عالمی استخوان علم خود نماید و بی علم نم آن ننگد پس آن
 عالم ناقص است نه آن بی علم پس در نصیحت تعلیم و تو زک علم نماید درین روی ترووات و محاربات
 خود را با فطرت و طبیعت ناقصانه و بی تو زکانه گفته سی چهار سال نیا مراد نهمین عشرت است
 و در واژه سال مراد از مدت تو گری با دشناست کشمکش اینجایی نه مان مراد از کار و بار و نیاست
 افتاده ام نه قوت کار و بار مانده که این هم فضیلت از و بار ای گزشتن که هیچ است نوشته با ایشان
 سلام نه قوت شکیب و نه قدرت گزشتن از جنگ نایان یا از محاربات فطرت و طبیعت و نه
 از تجارب نیا بعضی روحانی و حیوانی یعنی گاهی تو ای و حانی مایل تجرست و گاهی تو
 حیوانی مقتضی لذت و نیاست این هر دو حالت بتقتضای وقت خود با یکدیگر غالب مغلوب نیاست
 که از حقیقت تجارب نیا بعضی ایشان هم چیزی نویسم اما چون رحالت اتفاق و شعور نصیب برین غایب
 که اظهار در و نندی پیش دست که معالجه آن از دست رو نما شود باعث رنجش الطین دست نیا
 نترست و اگر از حد شل بود مذکور خود اموقوف است در و نندی که از برای تمام مرده لان
 خود را عارف با لید سید دعوی زنده تنی که اولیا و لایموتون نیز نترست و سن این دعای باطلیم
 ایشان بطریق امانت در دل دهم اگر اظهار آن کنم و اندکی از او صنایع عجایب و غرایب طوائف
 که مرده دلان مذکور از اولیا می وقت پیشماند بیان کنم و سلیم و سلیمها می یعنی ناد اینها می
 روزگار که خود را از دانا یان قرار دلو هر نظر و دید خود با مرده دلان عارف با لید مقدر کرده اند و نا
 معامله آنکه آن مرده لان نیز دعوی آن سید از مذک ما حلقه در و از اقبالیان ممکن که عبارت از وصول
 حقیقی است نیز نیم یعنی از قبیل او مهلان حق عزوجل مستم این معاملات را هم اگر بیان مذکور کنم عجایب
 نشیان عقل و کیاست و نمایان عجیب شهادت مرده دلان زنده تن مذکور بنا بر دعوی از نیمینی که
 کمان اکثر نیا عالم مایان از قبیل سید قمر پیشوایان اعمک معرفت بهم پس هر گاه نظر فلکیا و خورشید
 مرده دلان مذکور از خود بخود کمان دیگران این طو باشد که خود را از و صدان حق بر حق شمارند

پس عالی تهیدستان همچون که بر اطلب معرفت و معرفت سرگردان اند و از عقل کسایر اناس اند یعنی
 عامه خلایق اند اینهم که در ضمیر اینهم تقصیر سنج است اگر نوشته تحفه مجلس عالی سازمان پس اینی و نسبت است
 اگر تفصیل میسر نشود بر فردا یا بطریق اختصار یا شایسته میسیم که با اتفاق عرفان دریا نوش تشنه لب
 معرفت بقول حضرت شیخ سعدی قدس سره نه دلارام در بر دلارام جو لب از تشنگی خشک بر طرف جو
 گویم که بر آبله نیند که بر ساحل نبل مستقی اند و در یافت نایافت حقیقت حضرت و حبیب خود نیند
 و شمش از ذیال غرت او از غبار صفا حدوث و امکان کبریه قیل و اولد احد تا آخر سوره والا پیر که الا بصد
 و حوه لا شریک له است و بقدر توان هندی الاخلاق شدن یعنی بر بنده خدا که نیک یا بد باشد خلق و ملا
 نمودن چنانچه گفته اند مخلوق با خلاق المده ای که میی که از خزانه غیب کبر و ترسا و خلقه خور و بار
 و ثمن ضرور آنست که شرح حقیقت انسانی سازد اگر چه در پاشخایق گویند خصوصاً حقیقت معانی
 کماله انسان بگفتن در نمی آید و مجرد آن منفردان که بقیقتی گویند گون و استعداد مخلوقه آرزو
 اوقات نبوتها می سابقه که بر حجب علمهای خود کرده اند آنچه از جمیع مجردان متفردان مذکور آسان
 راه تحقیق شرح حقیقت انسانیست یا منطوق میشود نیست که خلقت انسان از خلقت ملک جن
 همه موجودات بزرگ است و با وجود این بزرگی شرکت در ترکیب عنصر و همچون هر کس که مراد از خود
 چهار گانه است هم دارد بعد الضیاح این دو اساس که عبارت از دریافت و حجب الوجود شرح
 حقیقت انسانی است ای قتی که با اتفاق خدا شمران عالم ذوق مذکور و اول دریافت حقیقت و حجب الوجود
 ثانیاً حقیقت شرح انسانی موجب گفته مجردان متفردان حقیقت حقیقت معرفان ام سابق در لبا
 صاحبان سنیش در انایان و برین جوهرت محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم مشهور میشود یا معلوم آنان
 که بزرگان سوزگار در راه باخلاق مقصود که مراد از راه یافت حقیقت حضرت و حجب الوجود و
 حقیقت انسانیست میروند و نشار آوست را بر عکس احوال بزرگان استهای مشین تقویت و تربیت
 مینماید ای اخبار و اخبار لذات دنیاوی مثل خوردن نوشیدن جماع و نوشیدن المانع راه دریافت
 حضرت و حجب الوجود حقیقت انسانیست عدا همان گفته بر آن عامل اندیز شرح نمایم و خطاب

و عذاب که از وقوع افعال مذکوره است چنانچه آیات کریمه درین باب دلالت و تادان از نادانان
 بسبب لغت مذکوره و عادت گرفتن بیان لذات ازین امر جلجل القدر غافل و عاقل اندیز خاسته
 تا بر اختیار و ابرار روزگار با بهر کرد و از رفتن مسلک خلاف مقصود دل را بخلاف مقصود که وسوسه شیطانی
 است و ادب و عمل افعال و القاب ای بد را عده ذات دانستن پس اگر از حد مشیت و مسوزید کوره ابرار
 نموده این مقدمات نبوسیم احسن و محسن است افعال جمع ثقل اینجا یعنی نبوسید است تعاب تعبیه است
 آرستن اما چون نیک اندیشه معلوم که این مقدر کسی تواند نوشت که خود را آن عمل کرده باشد و من خود را
 عمل کرده ام یا نیکم و حال آنکه از فساد دیگران گفتن و خود بر گفتن خود عمل ناکردن از قانون عدالت بر آن
 در راه ناپست رفتن و بر افضول شدن است لهذا نمیتوانم نوشت سخن بیایا بهر چند خزینه سینه من از
 حاصل از محصول فصول اربعه ستاره قلم سخن و کشور است که مراد از شرح ادب و ادب و ادب و ادب
 اشتیاق و واضح کردن راه نامی است خلاص بیان کردن سوزش فراق پست اما خاطر آرزو
 بر هر چه در راه از کجنگی می بیند که اهل سیاهم ازین طور باینو بسند اگر نبوسیم در بصورت با جلا ف که در راه
 قدیم این عالم گفته است و در این شرکت جسته باشم و این شرکت که از قبیل عجایب است در خاطر من
 میشود و نیز بی نظایر این وضع که شرکت با حساسید به خاطر مانع نوشتن آمد و الا سخا هم که هر وقت
 این مطالب علیه که کنایت از نقد و جبا و محصول مقصود اربعه مذکوره می آید از مطالب یافت حقیقت
 حضرت و جبا الوجود شرح حقیقت انسانی باشد زنده که چند دره آلود بر زمین توانا قافا سالاران
 و قار و مبین و حیران و منفردان مذکوره با شمار و ابرار روزگار خود نبوسیم تا از نوشتن کلمات مذکوره با اتفاق
 خدا شتران عالم ذوق و شهود و با کسان تشنه لبم سخن مهم سابقه در باب یافت حقیقت حضرت
 و جبا الوجود شرح حقیقت انسانی و رفتن خیار و ابرار روزگار حال جرد لقیض مسلک خدا شتران که
 برین واضح شده است و خیار و ابرار مشارب مطاع و مناسک و ملائیس که حصول از آن رعایت نمود
 ندهست و خجالت و عذاب است و خیار و ابرار این عادت استمرد خود را از اینان ننگ آسودگی
 یعنی از وصلان حق برحق قرار داده اند از جایان ایشان از نعمهای خدای عتاب که سبب است

و غیره واقع سنت بی علم هزار ناله فلک سر عرش گداز بر بی منی و نصح خود را بر آوردنده از غفلت
 گذشته مذمت کشیده و راه است مقصود را به تعبت خدا مشربان سابقه جو یا شوند چشم دارم بنوی
 از شما امید دارم که مستغنی نموده سقر برین شوند که سعادت مقدمات تا قدیم مذکوره حالت چهار حال نه
 الواقع همین طور است که سیگوریم یعنی گفتن و نوشتن صورتی بنویسد سایر و در استان بلوغ پر حوصله
 یعنی در استان تکامل شما بدو مانع آنکه پر حوصله ام و حال آنکه حوصله ندارد و حوصله مراد در اینجا که از توقف بر او
 و الطوار در بار است بجهت همین خدمت یعنی برای خبر گرفتن در سائیدن اوضاع و اطوار در بار تکفل
 معنی همان گرفته شده یعنی در استان شهادت معنی نکر یعنی در کلا ایضا اگر در لوازم ایضا اوضاع و اطوار
 در بار غیره کم پیش ازین در آنکه روزگار از نوشته در استان مکتلا معلوم شما شده است تفاوت رونماست
 از ان قبیل است که از دهه یا یازده یعنی چندان تفاوتی بر غنچه یعنی افتاد ان سر تا بقوت انغوسی
 سیکرد و وسیله آنکه کار بار دنیا و بدون او شود باشد قطع نظر از تکفل آن طایفه ضمیر آن
 در استان دکلا می مذکور است شرح و بسط آن ضمیر آن سوی فتوحات تازه از شهر از خان وزیر خان
 و مذاق خان و حلقه اطاعت آمدن قلوبی نوجوانی و خیر مردن محکم است فی حد فوائده
 سبوی فتوحات تازه غیره است و سعادت الممد مقتضی آن شده است که این طریقی از دور است
 و در سائیدن آن قوای بشری با جلی پدیدت خود نمود بر ساد کارکنان ملا اعلی بعالمان سید
 رحمت خدای بر خدام عالی مقام یعنی در عرندشت سفصل فتح ثانی گو شما به نگاه بادشا
 نوشته بودند در ان ذکر از اخلاص و محبت و رفاقت و ترووات نظام الدین احمد قلیج خان درین هم
 فتح نمودن آن با شمر کرده بودند یعنی نوشته بودند پس تحت خدایر اوباد و ادلوارم انصاف
 یعنی نوشته بودند که این فتح بسبب درات و جان فشانی مشارالیه شد و الا نمی شد و این نوشتن شما
 انصاف است و اگر نه این طور کسی در حق دیگری نمی نویسد باین طریقی نوشتن در حق شما که از قلیج خان بطور
 تا هم تحت خدایر اوباد که معنی دل بر معنی دوم است حج آمد سجان المدین کلمه است که وقت رونما
 از احوال گنبد آید یعنی عجایب و انواع عموم و الام که در عاقبت شما سر شامن است بجای استجابت

از آن اینک تقدیمات مذکوره و خبری که بنا بر روایت مشایخ و نادیت اسباب خود را از آنکس آن که
 سینه هم و از نوشتن آن مال داده است با وجود بعضی در نوشتن آن بطریق تحفه آن بیده تسانه مشرفه
 است ای اگر چه میدانم که تحفه نمودن از تقدیمات مذکوره و انواع علوم و الآلام هاجرت از روی مشرفه
 نامدوح است اما چه کنم و چه چاره سازم و چگونه نویسم که نوشتن آن پیش از آن من این قدر در مرتبه دارد
 که هر گاه سینه هم که این رساله مشرق را تمام کنم یا در آن عالم غیبی امی با مویس که دم و مشرفه نوشتن کن
 الحقیقت از یله است لباس عروسانه پوشانیده بصورت جمیده جلوه می بخشد صوت معقول است آن
 منیر آن سوی بعضی مخصوص مانع و مانع باشد یعنی در وقت ظهور حسن جمال کند و در
 او قایلین معلوم شد که این سخنان غم افزا در ملاحظه که بجای نیوس نوشته اند پیش از فتح دوم که هنگام محنت
 کشتی است نوشته اند و الا بعد از فتح دوم که در آن محل خبر شادی شادمانی خلاف آن نگذرد نوشته
 باشند و دستورست شده که اولاد عیان جنگ صیدانی می کنند وقتی که مدعی مغلوب میشود و در
 حرب میکنند ظاهرا خانخانان اهل از حرب میدان بر روی غالب و بعد از فتح قلعه نمود او اهل در
 از شقت و محنت حرب که غم آورست عواقب امور مراد از تاملاری پارس موس که شادی آورست
 از این حالت بیجا و مت معنی ناخوش شدن از مثال این تقدیمات در امان این گفتگو را
 بیدرودین ایردایم معنی مراد از نصیحتات مثل در اوایل و موافقت امور بنظر اسعالم ملاحظه نمودن
 و موافق جویند در پاکش خود عمل نمودن الی آخر فتره هر چند که قرار داد است یعنی با وجود آن
 که قرار داد است که راه مراسلات از جایین قطع شود و اکتفا بر و بطریق حال مقتضای ضرورت
 و خامی خاطر بیان قول قرار نامه مراسلات از جایین قطع شود ظاهر می خوانان است و از آن
 ملاحظه نالم دارد مکتوب تا مرغوب ازین و که بجای نیوس نوشتند و در آن مکتوب هم مراد کردند
 لیکن راسب که خط علی بن نه نوشتند محبت و اخلاص که با ایشان ارم غیرت آمد مکتوب هم
 بخانخانان نوشته شد + الا یا نسیم الصبح بلخ سحلی ای نسیم صبح برسان سلام
 من الی من فداه نوادی و معنی سوی کیکه فدای اوست لمن و جان من و قل

مکتوب
 از
 دست
 خود
 نوشتند

و فی شرح

یا و حیدر هرند محبت اننی و بگو ای یگانه زمانه از وقتیکه غایت شدی بدستیکه من فلیس
 غریق حریق فی دموعی و لو عتی غرق شونده ام و سوخت شونده ام و اشکها و سوزش خود
 فلیس قلبی غیر و حک مقصودی پس نیست در دل من غیر و تو مقصود من لعل یک
 مقصودی و وصلک منیتی بیدار تو مقصودت وصال تو آرزوی منست لیس عشق الی
 من السلاقی هرگز نگردد با نیم تا زمان ملاقاتش الا شکوه بالاقی فی القراق هرگز
 شکوه میکنم غیر اگر کشیده ام در فراق هر چند برین مشوم خواهم عقل سبب اینکه از حد اظهار آفرودنت
 با انعامی از اظهار حسن لطف است یابی اظهار باطن صافی دوست ظاهر است و مناجات کمال
 رسم مهربان که شوق و محبت ندارند و بگویند و بنویسند یا آنکه شاعر شوق و محبت من اعتقاد ندارد پس
 صورت عقل و وقت را بر انعام و نانوشتن است اما طبیعت آرزو هستی خود که خواهان اظهار است بر
 عقل وقت غالب مطلق خود بخود ظهور میکند و الا اتفاق نطرت من بر وقت تابع مراد است عقل و
 گهر شاکر کند یعنی هرگاه که بیاد می آید بسبب دوری و غایب شوق و محبت ملاقاتی هر چه
 حصول آن از خوشی باطن در مالش می آید و جان من برای رسیدن خیر صحت و عافیت و از آمدن
 شما هر لحظه سکوت و خاز گوش داده بر آیدگان از صوب آمده پس از خیر خیرت آمدن شما
 اگر سابقا کلمه چند ازین معنی که چون داعی شوق و مستعدی حال خواندن و بشدن استخوان
 شوق و محبت است پس ترا و مرا بتبعیت عقل و وقت لازم است حاشا یعنی در خواست نانوشتن از چاه
 از شوق و محبت ترا قبیل گله که از شما داشته باشم با علم مشکین تم من گفته شکوه که از شما داشته باشم
 خواندن نانوشتن شما داشته باشم بلکه در خواست نانوشتن بسبب آنست که طریق رسوم و رسم است چنانکه
 دوستان سعی بر شما نیکو ظاهر است که شوق و محبت ندارند و از شما بپرسیدند و ای بس که نیکو
 و باران نانوشتن از شوق و محبت چه گنجایش گله و از چینی گاه نانوشتن که در نانوشتن
 محبت آید چه خوش طبع یعنی از خوش طبعی بود الفصح میسندید که شما از روی کذب شده اند که سخن
 از شما آرزو هست و از آن دلی استبداد نانوشتن نظر از شما از خود کرده است و شما نانوشتن او تصدیق

نموده و مشارالیه بحال از راه مهربانی معذرت نمود که پیش ازین مجوزات امور است که در آن آزرگی این
 تغییر باشد تا احوال این خوش طبعی از قبیل عیال نباشد که مسیح الانفاسی است و عیال نیز که تصدیق
 کرد در باب ایشان عریضه خود که بموجب درخواست شوق محبت نگوده بودم و مسیح الانفاسی این است
 آزرگی ما و شما فهمیده بشما نوشته بود بحال که ضمیر من مسیح الانفاسی صورت وقوع است و عیال از پیش
 و کتوبات جانبین که در اصل مانع آن بود سعی آن عقل و حال است نه آزرگی پر تو انداخته از آن خوش طبعی
 معذرت کن که در برستی و درستی من بر خطا و بیگانهی خود مقروضند لطایف الحیل مراد از عیال
 است آشنا مراد از مادی که معرفت حصول آن ضمیر آن سوی حقیقت خدا شناسی است نشان
 یعنی مادی که معرفت آنکس مراد از مادی است آنحال ضمیر آن سوی جلوات است بهمت نفس الامر
 یعنی بهمت راه است معرفت داشته باشد یعنی مادی لطایف الحیل یعنی بعضی تا متر است یعنی
 مادی و مادی معرفت حصول آن ضمیر آن سوی حقیقت خدا شناسی که با تفاق ملل و نحل حصول
 از صعب است و تواند آموخت اما اگر بهمت نفس الامری که مراد از بی طبعی ملاحظه است داشته باشد این
 تواند که عیوب نفس شمارا در محلی عام و اگوید و اگر این حالت عالی مرتبت نفس الامری نداشته باشد و از بلا خط
 اینکه سبب و اشکال اظهار عیوب سبب جبر و جلوت که از اقیح او را در خجالت است بر بنجید سرا و خلوت اظهار
 خصوصاً عیبی که شما آن عیب بسبب غلبه آنکه بسیار جا دیده اند و می بیند که عمل اختیار بی نوع بر نیست و در
 فهمیدن این اعمال حسنه راه حقیقت خدا شناسی است و نیز به جمعیت اختیار آن از احوال صواب و تقوا
 دارند اطلاق بخشد نظر علیعلی یعنی نظر که مرض ناشناسی حقیقت خدا شناسی ارویا ازین و اطلاق
 خراب از آن بر همه پا یعنی در ظاهر خلاف شرعی یا برهنه یا ازین سبب جانان محنت و مشقت صحرا
 معرفت و حجب بین و شوارت میسر آن احترام یعنی در نظر علیعلی و قار از آنها را ضمیر آنها
 تولید مویان و برهنه پایانت محترقه قلیل البضاعت مثل مزارع و باغچه و بخار و
 در و در و غیره یا میسر علی شیران و زکار یعنی سپاهی و محترقه قلیل البضاعت خود را بچند
 اظهار آن که نسبت شیری حضرت علی را بر خود می نهند و نهند چه از اطلاق یا از این سخنشان

یعنی از ویرانی ظاهری و آبادی باطنی آن سپاسیان و محشره قلیل البضاعت در بیخ زمان که سجاده نشین و عامر پوشی بر یاد دارند اثری نیستی از آبادی باطنی مطلق تبی بهر آن دست تشبیه با مال محاسبه یعنی در وقت شوم مطابق آن تمیز آن سوی سفایح و محاسن است اعتدال فرموده یعنی تقسیم و تحسین و تقبیح نفس بر وفق اعمال نیک و بد نفس بگیرد باشد اینهم سیر نشود و یعنی تحسین و تقبیح حسابات نفس از نیک و بد نفس بهر وضع که باشد یعنی خواه فرصت باشد یا نباشد از کار و با بادشاهی غیره زمانه بر بهانه یعنی زمانه مانع این طریق است از وی کار یار خود بیماری را افسردگی روی نماید یعنی از ریزش یافت این یافته های بعد از طلبش و یعنی عمر گرامی را صرف مطالعه کتب اعمال اگر چه پیش از آن نصرت یعنی اگر چه در وید و در مطالع اخلاق ناصر و جلالی با وصف نایافت کتب قدیم از حقیقت اخلاق که موقوف تمام نمی بخشند و بصورت طالب علمی همانند که مطالع اینها آورده شده طبع و تیزی فهم برسد هر دو خواندن کتب قدیم و بدون تعلم طریق اخلاق از او ستاد و کامل مطالع اینها جوایز و دوا دفع مرض که از وقوعه اعمال برخلاف طریق اخلاق وارد گردد و اما چون نگاه کرده شود یقین بر آن غالب آید که مطالع اینها طلب علم اخلاق را تهنیت چه نقد زندگی را که سعودم العوض است برای مفهوم نمودن اخلاق که اکثر ذکر آن در اخلاق ناصر و جلالی تعلم و آید مطالع اینها صرف نماید و اگر عمر عزیز را در سبب تمام بهر چه گویای و تیاوی و مساوس شیطانی و تنگ ناموس آن که در معنی آن از عمره و زبده بی ناموسیا و بی نگهبانین و دنیا ست صرف و از تکلیف باشد یعنی بسیار باشد و آنکه در باب انجاح مقاصد خفا در ولالی عرض شد است در از زوالی مراد از مضمون تاکید است و در باب انجاح مقاصد که آداب آداب دشانند و نشانند بود اکثر آن موافق اراده مدعی بسیار از در و کلا پسند طبع من آمد و قلیلی مصلحه شریف ضمایم دیگر یعنی بریدار فایض الانوار با و شاه ستغین شدن و بدستان ملاقات نمودن غیره در برابر آن در یای جبر و که استادن و بدیدار باد شاه و بدستان سرور شدن با دیگر جنات حضور مشغول بودن خود بهای می معجزه مراد از اخلاص که حکم الهی در کار شاهجریست برست مراد از بر مغزگی کار با و خلاف اخلاص که از عباس مرست است

اندازید و به خلقی بطبع معلوم میشود که عباس دوست را که بهر همت و جماعت است
 غار و سنجان خانان نوشته شد و در گوش این دایره بی پایان را بر ملازمت
 یا با خبری از خود و از هر که بود یعنی پایه خود و دیگر را بگذارید و کار و بار دنیاوی هر شیا
 یا خبری از خود و از هر دو جهان یعنی خود را در دو جهان تراشید و انی را غیب باشد و نه خایف
 و غوغ و خدای برای خدا اطاعت کند عیاری یعنی غرض ای تا نوشتن همه یکجستی و از ان روی
 که کارهای شما میکنم و شما چیزی حق خدمت نیندهند و آن باب یعنی سبب کارهای شما کرده
 میشود گلشن سلسی آنکه اعراض نیاید از ان در ان مطلق باشد بی طر و قی مراد از غرض نیاید
 چه آن ضمیر آن سوی گلشن سلسی دوستی است هو اس نفسانی اگر گویا مراد از اعراض مطلق
 از روی تمسیدگی یعنی از روی عقل و تجربه آنکه انکس همه شما آن طور باید که اعراض نیاید
 آن نگر در زبان چیزی که مراد از چیزی غرض نوشتن و دخل اید مراد از بهشت است
 و دخل یعنی خروج است و خروج بهشت همین بهشت است فیض اهل مراد از نقای حق است
 واضح تو این نجوم باشد چشم و چشم و چو تیره که حکیم بالایی او بر آید و سیر کواکب را نظر کند
 یعنی حقیقت دل خالق عالم مراد از ابوالفضلست جنابش ایمان یعنی حصول ایمان حاشا که بر زبان
 چیزی از وی یعنی هر گاه دل از اعراض نیاید مصفی کرد در زبان ذکر اعراض هرگز نگوید یعنی
 ممکن نذر که بقصد شما اینطور خطوط بگذرد که من با من و صف غیر منی موصوفم از شما لوث غرض نیاید
 شوم درین هنگامه ضمیر این سه تعلق است همان حال یعنی از صحبت جانیان دل هر دو
 خاطر آنکه ستم از قیود طبیعت یعنی طبیعت را که از ان تعلق است بجهت که از تعلق
 خلاص داد و تجربه و زیند لب ز گشت یعنی بر دو گوهر سعادت ششی مراد از خانان است
 مکارم اخلاق را قابلیت سترگ دارد یعنی مکارم اخلاق را که عبارت از محبت محض است
 از سنیه اخلاق نیکو فهمید یا نسخه اخلاق بر مکارم اخلاق شما کولبه سید هر دو زبان گوید
 یعنی شایب اظهار زبان زبان خاموشی که گلشن قلبی است و از قبیل مشکلات است تخم محبت خود را در

سنجان خانان
 نوشته شد

اول این حیران که از شکلات از محبوب کثافت کشا و زری نمودند با وقت مشافهتی ادراک گفتگوی
شوق و محبت محبوب من شدند چند گاه یعنی چند مرتبه که از صمیم دل طلب و خواهش حقیق محبت
و زیاده که این طریق از خلاف عادت است نیز موافقت کرد و مانع نیاید از آن منحنی ضمیر آن سوی
سختان حقیقت آمد و با وجود این درین مریح کردن مریح نیست یعنی برخنان من که حقیقت
نمانند شما چمن برین نمیشوند و سخنان خلاف حقیقت دیگران که بر صفا بود از عمل میکنند مریح نیست
یعنی خاصه با دونه های همین است آنرا یعنی خوش شدن از گفته دیگران در سخنین بر گشتارین با او سخنان
و دنیا بصدق این کلام که دنیا اثر الشیطان من سکرتم نفی مابد یعنی دنیا اثر شیطانی است هر که
شد بسیار نمیشود همیشه بوجه مدارا نشاید یعنی مدارا نمودن طریق شیطانست و ترسان و زکار و سنگ
را هم مرا چه ترسان روزگار مدارا نمودن چگونه لایق لیکن با لفظ یعنی اهل روزگار متقلید آنکه نشاء
و مدارا دست ندر نمود آمده بیان که دیگر باز محبت ناقص خود را رونق میدهند و سنگ این و من این
صله بی جلوه را بر روشن بخورد که جز استی و استکامی منی پسندند از اخته با اندازه دریافت خود تعجب
اهل روزگار هر چند لوازم مدارای نایم اما از آنجا که فی حد ذاته دل بسته رحال مایه استم از عهد اعیان
مدارا که یعنی بر آمدن نتیجه از خاصه در نیوقت که آنچنین حادثه پیش آمده تعلق مرا گشت الحال بر گوشه
گزیستی و تجرد که صنع ذاتی من است رو نهادم چه گویم چه گفت یعنی آنچه غم و اندوه ازین واقعه بر
گزشت و بگذرد گفتن نمیتوانم همیشه قطرت بر سنگ خور یعنی سیر و سگیبانی و تسلیم که خاصه
قطرت از من گوشه گرفت و بگریه و زاری که عود تنگ بی ناموسی قطرت پیش آمد با دیده
ای دنیا کار و ان ای فیضی با مطلق با بزرگان سابق و با یاد و پدر و جد عم و غیره استخوان
که مروم از ان در قیامت با محسوم خواهند شد و نام آن استخوان خراپه یا مریه و تعلق در سنگی
و مایه و استخوان یعنی دستان اندوه بیدانی فیضی عواطف شهر یاری و دانش پر و یعنی
چون با دقاه از لطف مراری نو کرسی طلبیدن قبول کردم این قبولیت نتیجه آن داد که اول مریه
سفر بچنان که مرون بقی چون بزمین باز گردانید یا از سفر مراد از سفر و از اندوه دنیا و سلسله دل سنگان

تعلق بی بقای نیا مسلک است نفس یعنی دنیا دنیا سجن المومن و حبه الکافر مانع
 الکی مراد از عبت و لغای حق برحق دیو سرای مراد از تن باعتبار سه شیطان سنگار
 و در شرح مراد از لیسگان طالبان نیست حله نمیکارند مراد از روح با نفس مطینه که سبب تعلقات
 و نیادی از اصول حقیقی ناقص مانده کارگاه کمال مراد از تجرد و معرفت درین شورستان یعنی
 در قبضه فیضی پرگندگی تعلق در شکستن شعیفه تا سوس و فطرت از قبضه مذکور بواسطه گردیداری که حضرت
 عزوجل از آن تا چو شود دست و مزد و فطرتش و قبل از کبری با شاه معطل ماندن از تجرد و مسلک است
 نسک شدن که مراد پیش آمده است پس در خیالات در کجا از آن بر حرف زدن محبت خاص باید از نمودن مانده
 است درین کار بودم یعنی هر چه در پیش آمدن و مقدمات مذکور با خود گفتم بعد از سه
 ظاهر انخانمان در مدت سه ماه خطمی خضری شیخ نقرتاده باشد لهذا ذکر سه ماه از روی شایسته
 بیان آمد کار ساخته شده معنی همیکه روی بسرا انجام نهاده بود الحال محمودی در سر انجام آن
 آن طور نقل کرده که هر چند سعی و تردد کرده آید این مهم هرگز سر انجام نبرد نسبت و از فرد واقع معلوم
 که این تا سر انجام محسن از تعاقب شام با وقوع آمد از یعنی با شاه گران خاطر شدند و بلکه او صاحب
 با شاه و پیش دیگران سیکردم این شرمندگی بر جاست چه من شام خلع صیان حقیقی ولی با شاه سیدم
 و نیز پیش دیگران از احوال او صفا شناسا گفتگو میکردم الحال که از شما بر خلاف آن که باعث ناخوشی والی
 مملکت و تشویر دیگران نظیر آمد چون وصف شما خود کرده بودم این شرمندگی و نهایت قبول بر جاود
 مقرریا منی خود شدم صحت سزا مراد از خوشگونی و فائق تر و و غایب حقیقت منی شما از سر انجام
 معصمان آمدند چه که فتح بنام شاهزاده میخواستند و نام شما در میان نخواهد آمد و نیز هر چند شاهزاده بغرور و
 شاهزاده ام با شما با پولوسی تعلق نورزند و شما هم بحیاط جلال تصور خود با شاهزاده اتفاق آهسته منتم
 و شتمند و بنا بر این خاطر با شاه پس نگاه داشت خاطر شاهزاده کردند بعد از آن یعنی بعد از ذکر نام
 هم گران با شاه اتفاق که درین شاهزاده شما باشد خلاصه منتهی که از شما چنین نشود که مدت
 سال بر آید که از بدستی جابه و جلال برگشته من عمل کرده بر خلاف آن بر طبق گفته دیگر که درین

عمل نمودند اگر چه بسبب این بی راهی رفتن بجالت که مراد از گران با در شاه باشد رسیدند تا هنوز راه
 به است بقیت من نیرومند بر چند این وضع ناپسندید شایسته بودیم که بچوش خروش آیم و هزار دشنام هم
 و سخن دل را که از واردات جوش خروش مالان است بجار و اظهار زبان پاک و صغی سازم لکن اینجا
 که زبان چه هست شریف خلقت صد حرف که بفار و دهنش هشتم آورده گرد تا اینجا شمشیر که گویند
 خوردن بخوابی از جوی پادشاه که در بار شاه شد و من ازین سبکجات با هم زدگان سیدم و خواهم که گویند
 خورده بعرض سبکیم که ایتمه تمهیدات و اقرای معتزین در مقدمات اول از خانخانان هرگز خلافت
 شاهزاده کوچکی نزد هرگز سرزده همچون سوگند من و گناه بزرگ است نخوردم اگر گناه بود از قسم خورده اگر
 پادشاه اگر بنزد ما تم بزرگست بر طرف کردی چه آن از این مستی است از آن ایم که این زمان سوگند خوردن
 نیکو زنده از قبیله این نمی نهند با ایتمه شمس کاجی یعنی با وجود مقدمات مذکوره که عبارت از گران پادشاه
 و نفاق پادشاهان و کم تر دست معاند دیگران که دشمنان حرف گیر جایی حرف یافته یعنی آن که پادشاهان
 افراد اظهار میکنند رفته یعنی من بزم محبت یعنی میان شاه و شاهزاده خدمت ایشان یعنی شاهزاده
 و بله بودی یعنی بر شد عقل تر شستی یعنی بی عقلی کردی اخلاص کجا بشد یعنی اخلاص که در جایی عالی
 دشتی گزاشتی که برخلاف آن عمل نمودی و نیامی سو و مندی نماید یعنی پادشاه مرا رخصت نداد که در خدمت
 رسید آنکه گران پادشاه نداد تا بزم بل با وجود این عرضی رخصت عتابی نمودند اما من بل خود را از
 عتاب از محبت شمس و نگردانیدم و بر همان عقیده خود که پیش پادشاه غیر ظاهر کرده بودم مانند مستی او در
 یکدیگر سالک با بسبب ق و محبت در راه معرفت خدا حاصل میشود آن مستی است این آودم مستی است که
 جاه و جلال و سبب ایشود از ابستی می گویند با پس عمومی یعنی عقیدت و قدوت که در خدمت پادشاه
 و در خاطر مقدس یعنی خاطر پادشاه از گران یعنی گران پادشاه زاده که مردی از شاست
 طلبید بر طرف سازد یعنی پیش از نیک شاست شمس طلبید در حضور من بوده بودند بحال
 است که التماس بر طرفی التماس می کردیم تا نیک شاست شمس طلبید از بزرگی که من منی شاهزاده میگویم پادشاه
 این مهم نماید با من بگرارند بلکه اگر پادشاه موافق التماس شاه را طلبید باید بود جواب آن

رسانند که بدون سرانجام نماند و من دکن محصور یعنی ایام چنانچه خلاصه با و طاه همین است که این هم از نزد
 شاه سرانجام پذیر شود معروضه و صدور و یعنی برای طلب من تا یوسیله یعنی برسد عرض شاه و بابت
 کوشش باز و گیر شود و معنی از با شاه بزرگی رسانیدن خود نزد شاه باز و گیر خست طلب نام من کجا و سر
 این کار کجا یعنی این طور نوشتن و خواستن من که برای طلب من با شاه عرض نمایند کجا چون که ایشان
 بر نوشتن من باز رسیدن من و دل می شود و نخواهند شد اما خاتم کلام بر آنکه پاسداری شاه هزاره سرانجام
 هم دکن نمایند باز و گیر با شاه و گرانی با شاه از شاه که بنا بر صحبت بر آریان شاه هزاره شاه و سرانجامی
 این هم زایل کرده اگر در جوهر شناسی بکند و جا غلط کرد می یعنی در شناخت وجه آدمیت که
 پس شوارست از هزاران هزار جا بجز بر آمدن که بکند و جا غلط نکرد ام که از شناخت خود بگردد پس هم ای چنانچه
 شناخته ام همان طبع بر ظهور آید همچنان جوهر ایشان در شناخت من قابل مصدق می آید و می گوید که عبارت از
 کم بود و اتفاق بشاه هزاره و محبت روی ماه و جلال و اخلاص بخواب شاه باشد نیست بعین آن که
 که در واقع آنها عارضی است که آدمی با از آن گزیر نیست پس بر این حقیقت جوهر شاه که قدسی است از شکل این
 عبارت نخواهد نشست ای برود زایل خواهد شد به عاشق آن نیست که بهیوی وصال یعنی این طریق از
 عاشق بسیار است که بمقابل بوی وصال بجهت بیان محبوبت بهیبل عاشق است که اگر محبت بهیبل وصال
 از عاشق جان و هر چه در دست داشته باشد طلب بورد و چون آن در بیغ ندارد جیازا که بنظر ناقص شل و نهال اگر
 مانند یکجا و بسته بسته بستان از خون می کند خلاف راه دوستی می کند یا کرد و ام که شرم آورده شوم و نظر علیکم
 و طالبان یعنی در این مانده نظر من در پاس داشتن بر ارباب دوستی مثل شاه دیگری بر نیاید یعنی چون نظر علیکم
 دوستی کرده شود امروز در نهایت انبای تمام معاصد و درین مانده بچود و دستداری ندارم و غیاب می آید
 بهار خاطر یعنی طبع که برهنه خیال است خاتم نخواهم خست و چرا با باشد یعنی چنانکه طبع است ترار و
 انصاف بدست و آستن یعنی خود را از دست بیا گو یا نیدن و غیاب طبع که بر این اشیا و دستداری است
 که می بیند از عادت انسان که در حقیقت اخلاص مطلق انداختا که پیش کسانیکه مردیت و طهیت را در قرار
 امثال این امور یعنی نوعی خجالت و طمع و عریه برای حق الخدست که از طریق بازگان است

ان سرز و بوم ای سرز و بوم مردیت و ایت چه جای ان سرز آن سوی خجالت و خیار که
 صلحت کار از ان گرفته یعنی اگر دوستی کار دوست میکند سی خود را که در ان کار کردیت دوست
 و غیر دوست اظهار نماید تا در عالم و عالمیان دوستی او با دوست شمع زیر و میان دوستی میان یکدیگر
 گیرد و با دوست چیزی بدیه فرستد و نمک و تندار شما هم هرگز اظهار آن و اجرت آن نخواهم و لکن کار کشای
 و توان بنگریم چنانچه آن بزرگ زمانه را یعنی چنانچه ایشان از ابتدا ای ملاقات تا حال در هند
 اخلاق روز افزونیت همچنان محبت من بشمار وزیر روز در افزایش است درین و زباز از خود
 فروشان یعنی درین زمانه که بازار خوشامد گویند بارون است هر کس از ایشان دوستدار آن در
 اعتقاد دارد و هر که تارک خوشامد و عادت آن ندانم از خوشامد گفتن شرم می آید و الا ان هم در
 چند شتم که انچه مطالب شما که هیچ کرم و محتوی بر آنکه آن دانادل و سچران بچار می رود و در مضر خودی
 یعنی یورش تقدار اگر آشته متبخر شده که در برابر مراتب شما و زنی نزار وزیر که او را هر کس فتح کردن
 بخلاف قدری که درین بیان بی شما فتح او وجود نیامده اگر خدا نخواسته باشد هم شرم سر کشد چه است
 روز پیش آید اندکی از بسیاری آن بر سبیل خوشامد میشود اما اگر دل مینا دل خوشدار خجالت از دست خود
 وضع میکند بلکه شرمندگی را از نوشتن و دستالی چند از رویه مذکوره فرارسید هر دو شتم بنی فرمایند
 و دستالی چند از باب کوشش و بسوزی تا خود که درین زمانه رواج اظهار آن تا بدرجه ایت که اگر بخواهد
 امری بر سبیل خوشامدی گویند و انایان که در دیده دیده در می شان بگفتگوی خوشامد درزی نزار
 بطبیعه و غنبت میشوند و مخرج آنرا دوستدار منوار شمرند هر چند طبیعتی که شناسای مزاج زمانه
 نیست یعنی طبیعت من که شناسای مزاج زمانه خوشامد طلبت میگوید اگر حالت خود را از سبب
 مخاطره مذکوره نوشتن نمیتوانم باری کسی دوست هم نداری که احوال ترا که بواسطه چنانچه دوست
 با نیز رسید بنده بر دست تو ظاهر سازد و انچه در دست پیرض که هر چه بنید بی شرکت خوشامد
 گوید از طریق انسانیت ترا ده و روزگار معا و منت دانان معاون یعنی در انچه در روزگار
 معارفان معاوتت میکند یا کرده آید اندک یا کسب که توان معاوتت در احوال وقت معاوتت

است یا روزگار یعنی این وقت از معاشرت گفته معاشرت می طلبد یا در زمانه معاشرت گفتگان
 معاشرت می گفتند یا در روزگار معاشرت هر که از آنها نیست معاشرت می کند چنانکه در نسخه معتبر بجای
 دانایان نظر آید خاصه یعنی درین وقتی که اصحاب شراره بسیارند مبادا برای هزارتبت بدینیک اگر مراد از
 یورش قندار است مانع آیند و شما که از سادگی برهنه مان بجزیر اند بگفته آنها را غیب محتمل شود معامله
 با حضرت اقتاد یعنی طبیعت من معنی است که آنچه از بار فروشها وسیله برای برآمد کار ایشان
 انجا کنیم و حضرت من از اظهار سطلق گریزان است نمی پسندد و حسی صحرائی یعنی گوشه گزینی پاسی بند یعنی
 غلام در پیشه شهر و شهرستان اینجا مراد از جامعه مردمان امرایان است چنانچه اخلاق ناصری از مدینه
 گردان مردم یکی مراد از در چرخین گفتگوی یعنی گفتگوی لایحی که از ان ترک گرفته و حسی صحرائی
 صفت او تبار بسوزم چه حکمت است یعنی حکمت حکیم ازل آئینه نشود و یا از حکمت الهی است و چون
 گفتگو انداختن و الامرا با گفتگوی لایحی چه نسبت بود لو از هم این لباس این ضمیر سوی تو کوی باو
 است و لباس شکر این بصدق این بیت سه بهر حال شکر این بین + که مبادا ازین تیر گردد +
 یا شکر این لباس که تو که با و شاه از غلظت عبادت رضا مندی یعنی رضامندی خدای عزوجل
 ازین واد یعنی واد تو کوی چگونه محبت است یعنی این طور محبت که ترو و شاه و همراهمان
 شما منظور رسد با و شاه چنانچه خلعت و جاگیرات شما و همراهمان شما بوجوب نشسته شما در مختار
 ابام عطا میفرماید چه گنجایش انبغی دارد ضمیر این سوی یک خطه غایت است بمقاصد خود
 برسد یعنی بحسب زوی خود بصب جاگیر فرزند شود و کا عظیم مراد از فتح قندار است اما دسی علی التلایق
 مراد از بار شاه است تا خوشی دیده شود یعنی از مقصد اندامت یعنی از گفتن حرف از معدن
 حقیقت بهر ساند یعنی خاطر مرا بظاهر سیر و دینی در و ایشان ضمیر ایشان سوی
 در و ایشان و منزویان است صاحب یعنی با ایشان حق در یعنی رفتن یا بخدمت در و ایشان
 و منزویان که حق بجانب است و تحصیل ثواب و سیله چیدن باطل یعنی در میان یگونی که برای
 مسخر کنانیدن با و شاه بر خود و زود در و ایشان منزویان میرود یا برای سحر و ختن سیر و در و

اینجا یعنی متصدیان بیداران و ضمیر او سوی کلیم هاست ان عزیز صمیم آن سوی کلیم هاست
گم کرده باشم یعنی او فوت کرده باشد امروز صورت کار یعنی امروز صورت کار شما بشما صورت
ننگاه دشت سپاه و دلاسا نوکران و خرج و تدبیر قبح است هنگامه گفت و گوی یعنی درین وقت که
بست گفت گوی شما بر طبق نوشته کتب مذکوره که تدبیر صلح و جنگ و فتح در آن نوشته اند باید که باشد اما
در غلوت بمجا سیه حوال گرفته و حال وسطا که کتاب اخلاق خصوصا لصفه اخیر احیار العلوم منموده باشد که
اماره در پرده نشسته منظر صفت و قوتت بسیار قابل وقت یافته فعل ناشایسته را که دفع آن محال آید سر بر
مثل انمیر دم یعنی کم خوشامد گو او لاف خود را که قبل از وی سخت بیدار یعنی از کسی که خدای عزوجل
رضی است او را سخت بیدار ضعیف بکند یا کسی سخت بیدار دارد همان سخت بیداری او را در حق خوشامد
خدمت عزوجل از حیث بغض یعنی حب من با دوست حبت تقصیر دنیا و نیست بغض من با دشمن
از دوستی چیزی ندادن او نیست بلکه با دوست حبت با دشمن بغض با هر الحیب و بغض بدست ثانی محبت
خود را یعنی باطن شما که موطن هزار اندیشه است می اندیشد که حبت فلان با من برای چیزی گرفتن
از شما طعم چه توانا هم منی بمقابل دوستی چه بود نام که بشما در دو باب دوستی خود را شما چیزی میگویند
کمال نیکی عبارت از دوستی بی ریاست یعنی دوست بی عرض دوستی از دوست جز دوست چیزی گیر
طمع ندارد و نگیرد و باز اگر سا و دارو منی باطن شما از دوستی دوستی بی ریاست صدیق ندارد و همه
را با ریاضت دارد و اینجا یعنی در باطن شما ایشان صمیم سوی چه بود نام از نیجهت یعنی از تصدیق
نادانستن دوستی بی ریاست می یافت یعنی شما تمیزی نماند که دوست بی ریاست است
و دوست با ریاست اما از حسن طینت و لطف سرریزه یعنی از حسن طینت که سرشتی شماست هر
دوستان دوستی از اینهم حسن دارد و صمیم کمال مشاغل یعنی هر گاه در حالت انبوه
توان فرق کردن میان خیر و شر نوشته باشند پس در عین مشاغل که بحال شما را بنا بر همه پیش
اسید تفاوت نمودن دو خیر یا دو شر چگونه نوشته آید این نوشته آید و دو خیر اشاره بر دوستی با دوست
را یا بر دوستی بر دشمن معروف که ظاهر و باطن و او را نقصان بشود و هم شر را از دشمن

که در ظاهر دوستی داشته و در باطن دشمنی مطلق یعنی دشمنی دوستی که در دوستی کار بر عکس دوستی
 کند یا خواهد کرد **بخش نهم** **انگلی شد** - بوی اهل بیت و مردمی بشام رسید یعنی
 شما احوال اهل بیت و مردمی گرفته اند نشان یعنی هر دو جهان دیده و روی اکبوری فروختن یعنی
 بصارت را بهای کوری فروختن و مادانی را بر دانی تفویض دادن ای حماقت نمودنت بخت
 دوستی بجا آورد یعنی بخت مدد و مساعد نمودن حاجت بای مقصود است ای کسی هر که جای معرفت
 است او را تعلقات این جهان مثل مال و شوکت و تعلقات آن جهان مثل بهشت و حور و قصور و حجاب بروی
 معرفت بیرون آورد یعنی قایدت پس برده کثرت مراد از همین کثرت دنیا است مثل مال
 و تجاره جمال و حدت یعنی معرفت و حجاب وجود با آن رحمت آبی یعنی شناخت و معرفت الهی
 جهان آبی یعنی حق جل و علاقه نظر یعنی از نظر غیر که یکی از احوال و عرفان دیگری چیزی ندارد
 ظاهر یعنی در کارگزاری دنیا و کارگشائی مردم و اختیار خلائق عبادات بدنی مثل نماز و روزه
 و حج و زهد و تقوی و شب بیداری عبادات مالی مثل زکوة و میراث خوبانی آن یعنی عبادات بر
 داری بادشاه الزان دوستی لازم است که عوام الناس در او ای آن تکامل نمایند و الا نه بر باد شاه او ای
 آن فرض نگردد اندامین عبارت از عقیده فاسد شیخ خیر رسید و اگر زان او را بادشاه و غیره مساوی
 نهادند خطا افتد یعنی میگویند که بادشاه در او ای امور شرعی غفلت میزند ازین جهت خطا
 مذکور حق بادشاه درین راه ضعیفین سوی غفلت بادشاه را امور شرعی مذکور خطا می افتد
 تصور در خلاص بادشاه سبب که امورات شرعی کارشان هر روز ازین جهت ضعیفین است
 عبارت نمیده است چنانچه خود بیان میکنند و آن است که نظر بر اخلاص خود یعنی اخلاصی که بادشاه
 دارند بر آن نظر میکنند ای عیب غروری ازین جهت است یعنی اخلاص بادشاه بر دوش نهادن است
 اخلاص خود نمایند و میداند که از سبب اخلاص برود با بادشاهی شاه حکام بر بیت نهی اخلاص
 جان خیر میدهم از جانب بادشاه هم از جانب دیگر صاحبان چون معشوقان حقیقی اند یعنی بادشاه
 معشوقان خدمت غرض و معشوق هر چه از عاشق میطلبند این بادشاه از بادشاه

و احکام کن بید و خدمت و مخلصان کوتاه بین بجای نخر مینمایند با پادشاه همچو مستوق حقیقی است تا
 خدای عزوجل چنانچه کلام السلطان ظل الهدی شاه در حال پادشاهیست و استغنا را اورا میسر و گاه بر بند
 بندگی از خواسته های بنده بر بند عطا و هر گاه از بند بایندگی داده و این گیر و روند هر سه داد او را است
 شرط نیست خصوصاً که عاشقان است اندیشش یعنی مخلصان پادشاه بسیار کسان اند نه تنها
 و مقرر است که چون مشتری را بچیز بخرند یا بخرند بخت بهای گران فرودند یا فروشد از قیمت یعنی از
 نمودن پادشاه کونه حوصله های بخمال تهاوی افتد و مقرر است که پادشاه نسبت دلاورم اندیشهای دور
 عجب کبر و کم خدمتی گرفتار آید و خوشا گوید این اندیشهای آنها را اگر انی ترخ فرودند تا کار او
 بجای رسد که از نظر پادشاه اقتدا بقضای مرتب تخلص یعنی در اینجا غیر دست و رضای خیری
 دیگر انگیزانی نیست مقصود خود را در رضای صاحب محو سازد یعنی اگر در رضای صاحب
 مطلب نکر باشد یا بشود و گرنه باشد تا شود که را نظر رضای صاحب بیدند که بجزر و اندیشه تخلص
 یعنی ندین اندیشه افتد که اخلاص من ب صاحب بجد بجد است آنچه خواهم بدهد یا بنور آن کند که من چندین
 جا با را بشیر فتح کرده ام و در خواست هر خواست که در دل عبور کند نماید و در اطهار حق و کار سازگی
 ولی نعمت دوستی و دشمنی را منظورند از دشمنی شخصی که با دوستی است باشد و بکار تکامل نماید
 ذکر را لازم است که آن شخص را دوست ندارد و حقیقت نکات حاصلی و بدرگاه الاله بکار و همچنان اگر شخص
 با دشمنی داشته باشد و آن شخص را بکار صاحب سید بر او را دوست میدارد و دوستی دوست
 خود را بجهت بر عرض دارد و اگر بخلاف این عمل آورده است دارد و مطلب دست نه دوست دارد خود
 خدمت فروش یعنی ظاهر خدمت که بچو کارا کردم و این طور اخلاص ارم باشد چون علف
 مرگشاورش یعنی چنانچه علف شبیه آنی و تخم افشانی و آبی می کشد و در حاصل میشود و همین
 صاحب اخلاص است که برگاه بر چه علف اخلاص سید همه آرزوهای وی بقصد و طلب از کان اخلاص
 و میسر میشود بلکه تا اول علف را از قطعه زمین محو مطلق نماند و دستخوشه و دانه ممکن صورت
 بظهور خواهد شد شرافت یعنی اخلاص جوهری بهای یعنی اخلاص پد آنچه یعنی از نعمت و جان

که چون علف کشاوند بی مقدار حاصل می شود پاهای یعنی اجنبی و شوهه این سبک و خوک یعنی
 غضب شوهه عود و نمایند یعنی غایتند این شور و نجاران یعنی خوشامد گویان شان شیرین
 سوی رست گویان است اینکس یعنی رست گوازین گروه یعنی رست گویان او ضمیر سوی است
 گویان است به شرح یعنی بر چه سامعه شرح و شخط و در آن صورت یعنی صورت نوشتن
 برست خط خود آورده خوانند که می شنخ انجان بجان می نوشت که دیگر غیر او خواندن می توانست و نزد بعضی
 شیخ متعالیه در حرفی افتاد مثال این حکایات یعنی برهنه بی بود نشانین طلیسان بدان
 یعنی مردمان را به بد بیهی منسوب کنید نظارگی اند یعنی نظارگی قدرت و کمال از مبادی احوال
 از ابتدای زکری شایان آنرا زکیذاتی و اخلاص فراوان یعنی آثار زکیذاتی و اخلاص شایان
 خلیفه الرحمان ایشان یعنی شاه خوانده می شد یعنی دیده میشد و کلمه نوشت یعنی در باب نهونی
 به بود نشانین نار سالی یعنی او شیخ کج معنی یعنی خود بد زبیب و عیب آن برین نهاد احوال آن
 یعنی خلاف زمینان بنجانانان قلمی شده اگر نقوش مصور همه ازین جنس اند یعنی اگر
 نقش و صورت که مراد از دانیان است مثل نقش و صورت شهابت که مانند نقش و صورت دیوار که از
 جی می آید میخواهد دیده بینا یعنی از دیده اهل بنیش که آرزوی برین تو کند توقع در خشک
 اعمی یعنی کسیکه بینایی ندارد آن روی که آن نقوش مصور که بی بوی و بچایست نمی بیند خوش است
 گوهر رخ و عذابت جان مجنون مراد از صحبت و فرقت است جان مجنون یعنی مراد که مجنون
 توام بلای صحبت لیلی بصدق کلام صایب در اصل از زهر فروزن مگر نیست + آوارگی تیر
 در آغوش کمان است به برق شب عشق و فروزیت + گر اصل و گزاق سوز است - ظاهر از خانان
 در سر انجام هم تجاسل کرده بود باد شاه او را طلب حضور کرده خانان آنهم سر زده باشد که این
 سر انجام این مهم نشود مرا بحضور طلبند تا بران شیخ از روی طعن می نویسید که اگر چه از آن
 صحبت یکدیگر که مال آرزوست حاصل میشود اما از نیکوای سر انجام مهم و نافرستی باد شاه می آید که
 این طور از صحبت آمدن شایگان برین نزول طاعت است فرقت لیلی مشوینت که برین مجنون

بنجانانان قلمی شده

مخلصی بحین با صلح و صلح است از بی تو جوی شما یا از دنیا کشیده خاطر شده اند
از جنگ و صلح یعنی اگر چه شما از جنگ و صلح بگذرد و بستاند که همین طریق و دستی است با این قبایل
و بستاند و زگار و شوق سخنان جنگ و صلح و بستاند تقوی نموده اند ای دوستان و زگار این طور
سخن از جنگ و صلح بستاند یا یکدیگر نمیوسید چنانچه مران نوشته اند زبان ما نه ساز یعنی خوشامد گو او
غیر اوسوی محمود است زود دست یعنی آنکه بر آمد کار باد شاه خیره شود زود و پیشیا یعنی اگر
بی تو جوی باد شاه با تکیل کار ما زود ملایم میشود آرزو دست یعنی من غریب خاک در آن تیا یعنی چنانچه
کاروان ل بسته کاروان سری میشود همچنان من ل بسته دنیا نیم و بروم غریب سفر عجبی که منزل مقصود
و قرارگاه است بیدارم و بجوی شما یعنی بر بچل شما ضامن است همان بگو کرده آید و حال آنکه او از تو
دیگران فرستاده اند مشحون بکلف بود یعنی از تولى بود از وی خوشامد بود و خلاق عادت بسیار
عادت یعنی طغیان بر ستانده پیشه دیگر یعنی در می هم بذات خود بسیار و بشکر توانا است این
الهیست یعنی هم تهنه نوشته در عرض دست گفته زبان محمود خان این حالت یعنی سعادت
استیقای تمام رسانید از مخلصان یعنی از من که مخلص شما م خاطر یعنی شما مدار
مدار یعنی خاطر شما بر مدار که مرتب با من محبت است عمل میکند با مدار دوست بیدار و دوستی فرود
شما یعنی من ای از دوستی شما پیش نمایان بخردارم و نیازم ششستی فراوان یعنی شامل
اطلاص واقف شما که بباد شاه و از بدیا من بگمان اسلام یعنی بر اسلام عمل کند ملاحظه
کفر یعنی از تربیت من بر تربیت من که موسوم بکفر عمل کند بر مضامین مخلصه یعنی چون باد شاه
بر بیری با خوش شود آن امیر التماس نماید که من شخصیت استم و فقیر و شتم الحال برای طواف کعبه الله میروم
و بر آمد بچو افق که سحر است که چون کسی لباس می پوشد و آن لباس از نام موافق آید دل پوشنده فرج گردد
همچنان تمام وجود من از خواندن خط شما روح پرورد سرور از شد تو نقش نقشبند از آنچه دانسته
ای نقش صنعت نقشبندان چه دانسته صنعت نقشبندان مرا و از خوشامد گویان تو شکل و پیکر جانرا
چه درانی یعنی خوشامد را که نرو زانیا ن بنیز از جانسته یعنی چنانچه شکل و پیکر جان نداد همچنان تو نمید